

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1.—, lanskoletne 2.—; mesečna naročnina Din 20.—, za tujino 30.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo. Oglasi po tarifi in dogovoru.

Uprava
Ljubljana, Gradišče 10, tel. 30-68.
Podružnica v Mariboru, Alek-sandrova cesta št. 24, tel. 29-60.
V Celju: Slomškov trg 4.
Pošt. ček. rač.: Ljubljana 15.621.

Št. 237

Ljubljana, torek, dne 13. oktobra 1931

Leto II.

Nedelja uspešne in zanosne volilne agitacije

Po vsej državi so se vršile v nedeljo uspešne volilne konference - Ministra dr. Kramer in Pucelj v Ptuju - Hrvatski kmetje za jugoslovansko politiko - Manifestacija Splita Minister Uzunović v Nišu, minister Kojić v Kragujevcu

Cela vrsta nad vse uspešnih volilnih konferenc se je vršila v nedeljo. V Sloveniji, v Dalmaciji, na Hrvaškem, v Srbiji in v Vojvodini so stopili člani vlade v stik z narodom, mu razložili politiko vlade in namen ter smisel novembrskih volitev ter povsodi dosegli popoln uspeh. S polnim razumevanjem je narod sprejel jugoslovansko politiko vlade, ki je čisto v skladu z njegovimi težnjami. Povsodi pa je narod tudi z navdušenjem izjavil, da bo dne 8. novembra z veliko volilno udeležbo manifestiral za Jugoslavijo in za jugoslovansko politiko, ki se je začela s 6. januarjem. Po vseh teh številnih in sijajno uspešnih nedeljskih konferencah se more reči, da je bila v nedeljo volilna borba odprta, in to na način, ki ne dopušča nobenega dvoma, da bo 8. november veliki dan jugoslovanske zmage.

Volilni sestanek v Ptuju

Globoka govora ministrov Pucelja in dr. Kramarja

Za Slovenijo je bil najvažnejši volilni sestanek, ki se je vršil v Ptuju, in sicer tako vsled govorov ministrov dr. Kramarja in Pucelja, kakor tudi vsled velikega števila udeležencev. Posebno razveseljivo je bilo, da so se sestanka v velikem številu udeležili tudi pristaši nekdanje SLS. Sestanek je otvoril in vodil ugledni in od vseh spoštovani ptujski narodni delavec

Velik govor ministra Uzunovića

V Nišu se je vršila v nedeljo v hotelu »New-York« velika volilna konferenca, katere so se udeležili številni meščani iz Niša ter iz vseh okoliških srezov. Zbor je vodil najstarejši niški odvetnik Dimitrije Ilićanović, ki je poudaril v svojem uvodnem govoru, da je to prva konferenca, ki se vrši po historičnem manifestu od 6. januarja. Z njim so bili presekani strankarski boji, ki so že ogrozili našo državno zajednico. Pozdravlja današnjo konferenco, ki je važna, ker se morajo na njej izbrati tudi sreski kandidati, ki morajo biti praktično in teoretično sposobni, da sodelujejo pri velikem nacionalnem programu vlade. Nato je povzel besedo minister Uzunović, ki je uvodoma izrazil svojo radost nad nadošenim sprejemom v Nišu ter nato v kratkih potezah orisal rezultate dosedanjega dela vlade. Nato je nadaljeval:

Nastala je nova doba. Državo je treba varovati in zagurati ter jo postaviti na čvrsto podlago. Vi vsi se spominjate velikega nacionalnega navdušenja in napora za časa balkanske vojne. Govorili smo tedaj: Prišel je čas, treba se je boriti in maščevati Kosovo. Vsi smo bili navdušeni in vsi smo bili složni ko en mož. Slova je bila glavni pogoj, da smo ostali v vojni zmagovalci. Naši nasprotniki so se razbili ob našem neločljivem edinstvu, navdušenju in slogi.

Nato je prišla velika svetovna vojna, v kateri je mala Srbija premagala velikega in močnega nasprotnika. Tudi v tej vojni so nas povedli do zmage samo sloga in edinstvo. Čeprav je bil neprijatelj mnogo močnejši, je vendar bila naša vojska moralna, vsled osebnega zgleđa in požrtvovanja našega vzvišenega vladarja (klici živio), tako ohrabrena, da je zmagala.

Verujem, da se bodo morda našli zlonamerni ljudje, ki porečejo: Pa kako dolgo še s temi patrijotičnimi tiradami? Toda njim moramo svobodno odgovoriti: Vse dotlej, dokler se ne izvrši popolno nacionalno zraščanje, da se ne bo nihče niti smel dotakniti naših nacionalnih svetinj, našega nacionalnega jugoslovanskega evangelija, ker bo vsakdo, ki to stori, slabo naletel, ker bo narod v vseh nacionalnih vprašanjih enodušen in složen, kakor je bil prej.

Ko je naša vojska izmučena, bolna, decimirana prešla albansko Golgoto, so jo ohrabile te klasične besede našega vladarja: »Ne morem še iti, kakor so mi svetovali, da grem čez Jadransko morje, ker ne morem zapustiti tukaj ta tla, dokler se tudi zadnji vojak srbske vojske ne reši iz te albanske Golgote.« Nato je govoril

dr. Senčar. Toplo je pozdravil oba prisotna člana kr. vlade ter nato podelil besedo ministru Pucelju.

Viharno pozdravljen je minister Pucelj opisal delo vlade od 6. januarja dalje ter poudaril pomen novembrskih volitev. Kdor želi močno in dobro urejeno Jugoslavijo, ta se bo udeležil volitev 8. novembra. Vsi so poklicani, da sodelujejo. Kdor se ne udeleži volitev, ta s tem izjavlja, da ne sodelovati pri veliki vsenarodni akciji. Pri vsej popustljivosti ni mogoče označiti odsotnosti od volitev drugače kot nastop proti lastni državi. To tem bolj, ker čaka novo narodno skupščino polno koristnega in pozitivnega dela in je treba temu delu posvetiti najboljšo moč in sposobnost. Baš zaradi tega ustvarjajočega dela pa sedaj tudi ni čas za strankarska prerekanja, temveč moramo vsi složno prijeti za delo. Z velikim odobravanjem so sprejeli vsi zborovalci govor ministra Pucelja, nakar je povzel besedo

minister dr. Kramer.

Govoril je pred vsem o pomenu volitev za Slovence. Najvažnejše odstavke njegovega globoko zasnovanega govora objavljamo na drugem mestu.

Po njegovem, z velikim navdušenjem sprejetem govoru, se je vršil razgovor o sreskih kandidatih, nakar je bila sprejeta pozdravna brzojavka nosilec državne liste g. Živkoviću.

minister Uzunović o veliki sposobnosti jugoslovanskega naroda ter o nujni potrebi, da se pozabijo vse strankarske razlike iz preteklosti. Če sem mogel jaz pozabiti, je dejal, da sem bil nekdanj v nasprotnem političnem taboru ko Voja Marinković, morete tudi vi pozabiti na bivša strankarska nasprotja. (Tako je, je zaklical ves zbor.)

Nato je govoril minister Uzunović o ustavi in dejal, da je 3. september novo veliko dejanje v našem državnem notranjem življenju. Ta dan je Nj. Vel. kralj v svojem modrem preudarku sklenil, da postavi zopet svojo vladavino na parlamentarno podlago in da pozove narod na sodelovanje pri izvrševanju velikega narodnega programa. Vidovdanska ustava nas je veljala velikih in silnih debat, a kljub temu se je izkazala po 10 letih za velik minus. Za časa te ustave je prišlo do tako težkih političnih trenutkov, da so nekateri zapustili Beograd in šli čez Donavo in Savo. Tedaj so nekateri svetovali, naj se sprejme koncentracija vseh narodnih pozitivnih sil v eno homogeno celoto. Toda nekateri so to sklenili in šli tako daleč, da so nas hoteli vreči nazaj v ozke meje. In ker se ni moglo to potpeti, je nastalo novo stanje.

Nato je govoril minister Uzunović o pomenu volitev ter pozval vse, naj sodelujejo in delajo za popolno edinstvo vseh ustvarjajočih narodnih sil, ki bodo imele samo eno nalogo, da delajo na izvršitvi velikega nacionalnega programa, s katerim se ima izvršiti moralni in duhovni preporod Jugoslavije.

Nato je bil od vseh navzočih soglasno izbran za sreskega kandidata g. Nikola Uzunović, za njegovega namestnika pa bivši narodni poslanec Tešla Nikolić.

Niš, 12. oktobra. o. Snoči ob 20-30 se je v hotelu »Newyork« vršil banket, ki so se ga udeležili minister brez portfelja Uzunović, ban Živanović, niški župan Čavdarević in drugi ugledni Nišani in okoličani.

Minister Uzunović je tako nazdravil gostom: »Mislim, da bom zadel željo vseh vas, če dvignem čašo na zdravje onega, na katerega se opirajo vse naše nade in vse naše zaupanje, če napijem Nj. Vel. kralju Aleksandru. (Vzkliki: Živio kralj!) Gospoda, jaz vas prosim, da skupaj dvignemo čašo na zdravje onega, ki nam ga je dala previdnost božja, da ohrani jugoslovansko nacijo. Živel kralj!« Vsi prisotni so kralju viharno vzklikali.

Ban Živanović je nato napil vladi. Dejal je: »Gospod minister, dovolite mi, da kot ban te banovine, iz katere izhajava tako

vi ko jaz, po vas nazdravim kraljevski vladi, oni vladi, ki zares vrši svojo dolžnost, kakor je bilo pričakovati, oni vladi, ki zares vlada po volji naroda. Živela Jugoslavija! Živela kraljevska vlada!«

Tudi banu so vsi gostje pritrdili z burnimi vzkliki.

Šumadija za jugoslovansko misel

V Kragujevcu se je vršila enako velika volilna konferenca, na kateri je govoril minister dr. Kojić. Podal je kratek historijat notranje-političnega razvoja v Jugoslaviji, poudarjal važnost nove ustave ter volitev. Dne 8. novembra je treba izvršiti sveto in veliko dolžnost do padlih junakov za zjedinenje jugoslovanske domovine po ustavi in po volilnem zakonu.

Po ustavi in po volilnem zakonu ste pozvani, da izvolite svoje zastopnike. Prepričan sem, da bo Šumadija s svojo ogromno udeležbo na bodočih volitvah pokazala, kako ceni napore Nj. Vel. kralja za dobro države in naroda. V tem imenu vas pozivljem, da svobodno greste na volitve, da po svojem prepričanju izvršite sveto dolžnost do padlih žrtv za domovino.

Zborovanja hrvatskih ministrov

V Sv. Ivanu Zelini je imel na trgu Starčevića minister Neudorfer veliko volilno konferenco, ki so se je udeležili kmetje iz vseh okoliških vasi sreza. Ves trg je bil nabito poln ljudi. Vse hiše so bile okrašene z zastavami. Posebno zanimanje je veljalo govoru ministra Neudorferja. Ta je v svojem govoru najprej razložil vzroke sedanje svetovne gospodarske krize ter opisal vse napore vlade, da bi pomagala kmetu. Tako je vlada dosegla razne olajšave za izvoz živine v Avstrijo in se pogaja sedaj v istem smislu s francosko vlado. Nato je dejal:

»Naš program je ta-le: Kralj je naš voditelj, a narod naš ideal. Mi bomo kralja v vsem poslušali. Naš narod je pošten, delaven in dober. Navajeni ste mnogo delati, vaše roke so žuljave ter ne morejo obleči rokavic. Mi vse to vemo in zato vas hočemo podpreti, vi sami pa morate biti toliko uvidni, da spoznate, da se to ne da doseči čez noč. Zato je tu vlada za ves narod, da vsi skupaj naredimo to, da bo zagotovljena naša bodočnost. To pa je tudi naloga bodoče skupščine in zato je v vašem interesu, da vi sami pošljete v skupščino svoje najboljšo ljudi.

Nato je prišel na shod minister Matica, bivši poslanec Radičeve stranke.

Govor ministra Matice

Med drugim je dejal minister Matica: Prišla je nova doba, prišle so nove razmere in nove metode našega političnega dela. Mi hočemo uresničiti to, kar je v srcu vsega naroda. Vi veste, da smo mi skozi leta in leta krepko in čvrsto bili v opoziciji. V tej opoziciji nismo dosegli pravega uspeha, ker smo se vedno le pogajali, vzdihovali, nismo pa šli na delo, da bi dosegli to, kar je bilo potrebno hrvatskemu seljačkemu narodu.

Sedaj pa smo v novi dobi in zato smo popolnoma spremenili svojo taktiko, da bi se olajšalo življenje seljaškega naroda. Pri tem smo našli močnega zaveznika v osebi Nj. Vel. kralja (viharni živio-klici). Dragi prijatelji, jaz sem bil na avdijenci pri Nj. Vel. kralju, pa morem reči, da se on zanima za vse, pa tudi za najmanjše potrebe seljaškega naroda. Potrebno je, da vsi stopimo v narodno kolo pod vodstvom Nj. Vel. kralja za seljačke pravice in za ravnopravnost vseh državljanov Jugoslavije.

Z velikim odobravanjem je narod sprejel oba govora.

Manifestacija Splita

V nedeljo dopoldne se je vršil v Splitu volilni sestanek, ki so se ga udeležili zastopniki vseh občin iz splitskega sreza, pa tudi iz nekaterih drugih srezov. Sestanku je predsedoval Ivo Grisogono, ki je v pozdravnem govoru izrazil svoje veselje nad mogočno udeležbo, Dalmacija je bila od

Minister dr. Albert Kramer

Minister Ivan Pucelj

nekdanj nosilec jugoslovanstva in to tudi ostane. Dolge boje je vodila proti svojim sosedom in večkrat je prišla pod njih oblast, toda vedno je zmagala jugoslovanska ideologija.

Nato je govoril naš dunajski poslanik dr. Grga Anđelinović, ki je najprej obširno poročal o razmerah v Primorski banovini, nato pa izrazil svoje veselje, da so na zboru zastopani pristaši vseh bivših strank. Dalmacija je vedno bila jugoslovanska in pod tem geslom bo šla tudi na volišče. Gremo v boj proti vsem defetistom za veliko in enotno Jugoslavijo.

Drugi volilni sestanki

Pa tudi v vseh drugih krajih so se vršili številni volilni sestanki. Posebno uspel sestanek je bil v Apatinu, kjer je poročal bivši pomočnik prosvetnega ministra dr. Fedor Nikić. Ta sestanek je ponovno potrdil, da je Vojvodina popolnoma soglasna mnenja in da bo 8. novembra celotno glasovala za državno listo predsednika vlade in njegove sreske kandidate.

Enako uspeša zborovanja so se vršila tudi v Kraljevem, v Surčinu, v Paraćinu, v Pančevu in v drugih krajih.

Volilna borba je bila v nedeljo odprta in to na način, da je zmaga jugoslovanske misli zagotovljena.

Važne izpremembe kazenskega zakonika

Beograd, 12. oktobra. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog ministra za pravosodje podpisal zakon o izpremembah in dopolnitvah kazenskega zakonika, zakonika o sodnem kazenskem postopku, zakona o tisku in zakona o izvršitvi kazni proti osebni svobodi. Glavni namen tega zakona je, da se dosežejo tiste izpremembe v kazenskem zakoniku, ki bodo jamčile omejitve pristojnosti okrožnih sodišč in zato razširjenje pristojnosti sreskih sodišč, ker se je to pokazalo kot neobhodno potrebno ne samo v interesu razbremenitve okrožnih sodišč, nego tudi v interesu znižanja izdatkov kazenskega postopka in v interesu prebivalstva, ki s tem mnogo izgublja na času, ker mora zaradi malenkosti dostikrat iti na okrožna sodišča.

Seja izvršnega odbora SKJ

Beograd, 12. oktobra. 1. Izvršni odbor SKJ bo imel v ponedeljek 19. t. m. svojo sejo.

Slovinci in volitve!

(Iz govora ministra dr. Kramerja na volivnem sestanku v Ptuj.)

Udeležba na volitvah dne 8. novembra je narodna dolžnost za vsakogar, ki hoče, da se ta naša država razvije v srečnejšo bodočnost. Na volitve nas ne pozivajo stranke, niti ne posamezni politiki v nekdanjem smislu, marveč nas poziva obzir do nas samih in do naših lastnih interesov, a nas Slovenci še prav posebej. Mi smo za Jugoslavijo sicer važna postojanka, pa tudi težka. Vi vsi veste, da so naše slovenske razmere posebno komplicirane. Obstaja cela vrsta raznih slovenskih vprašanj, ki jih moremo v zadovoljstvo vsega naroda urediti samo v veliki in močni skupni državi. Slovenci tvorimo samo eno desetino vsega naroda. Šest in dvajset poslancev, kolikor jih pride na dravsko banovino, je številčno dokaj malo. Zaradi tega moramo mi našim poslancem dati še drugo silo in moč, dati jim moramo avtoriteto, večjo od njihovega števila. Dati jim moramo legitimacijo, da zastopajo enodušno voljo slovenskega dela jugoslovanskega naroda; izvoliti jih moramo z res impozantnim številom glasov. Ako bi jim pri volitvah dali pre malo glasov, bi to pomenilo, da smo jim posekali noge baš tedaj, ko bodo morali v najvažnejših trenutkih zastopati poleg jugoslovanskih interesov še posebne interese dravske banovine. Ako ima kateri del našega naroda pri teh volitvah dolžnost in interes, pokazati svojo voljo in svoje navdušenje za to državo in našo državno jugoslovansko misel, potem smo to baš mi Slovenci.

V preteklosti smo se mnogo borili drug proti drugemu, si medsebojno »sekal« glave, drug drugemu povzročali škodo, ne oziрайo se na važna vprašanja, ki bi morala biti nam vsem skupna. Sedaj pa nam 8. november proži priliko, da zaradi velikih narodnih in državnih interesov izključimo iz svojih vrst vsako neslogo, ki nas je poprej delila. Vsa ona vprašanja, ki so nas delala za sovražnike, naj ostanejo na strani, ker so na dnevnem redu mnogo važnejša vprašanja. Ko pa bomo enkrat prilike v državi uredili tako, da bo vse zadovoljno in da bo zavladovala v državi splošno blagostanje, potem bomo zopet lahko izveli svoje meče in začeli strankarsko borbo, ako res ne bomo mogli brez nje živeti. Sedaj pa je taka borba luksuz, a današnja doba luksuza ne prenese. Okrog nas se podira svet; gospodarska kriza je zajela cele narode in države, o katerih se je mislilo še pred šestimi meseci, da so njihove valute in njihovo gospodarstvo nepremagljive trdnjave.

V vrstah, ki hočejo, da bo 8. november izraz volje celokupnega naroda, v teh vrstah naj iz ptujskega sreza nihče ne manjka, tudi ne pristaši bivše SLS, čeprav se iz gotovih krogov širi nasprotna propaganda. V zadnjih dneh so mnogi duhovniki, pripadniki nekdanje SLS odkrito izjavili, da smatrajo za zločin odvržati Slovence od pozitivnega in aktivnega sodelovanja v državni politiki. Ostali 8. novembra doma, bi pomenilo desinteresirati se na državi. A kje je oni Slovenec, pa naj bo še tako zagrižen, ki bi si upal reči, da noče močne in urejene Jugoslavije?

S tovarišem ministrom Pucijem nisva prišla semkaj kot kraljevska ministra, marveč sva prišla, da vam iskreno pojasniva politiko vlade in vam poveva, da sva se v popolni zavesti svoje odgovornosti odzvala pozivu in zaupanju vladarja, da skupno z ostalimi člani vlade pripomoreva k temu, da se v naši državi enkrat za vselej ustvari atmosfera medsebojnega zaupanja in miru ter iskrenega, koristnega in pozitivnega ustvarjanja čedeča dela. Prihajava v vašo sredino z apalom: Sodelujte! Ako vam je do urejene in močne Jugoslavije, ako vam je do slovenske stvari, potem ne stojte ob strani! Po vašem delu in sodelovanju se bo določil položaj, ki ga bomo zavzeli Slovenci v naši državni in narodni zajednici.

Nova državna politika ne pozna nobene neprijateljstva ali sovraštva do tega ali onega stanu ali plemena. Ta politika je zasnovana na globokem spoštovanju onih krščanskih čustev, ki žive v Slovencih in tudi v drugih delih našega naroda. Ta politika ne pozna borbe proti nobeni veroizpovedi, cerkvi ali duhovščini. Kakor sem že naglasil, je mnogo katoliških duhovnikov že izjavilo in bo to tudi z dejanji dokazalo, da smatrajo za svojo dolžnost sodelovati pri tej veliki narodni stvari. Mi pozivamo v vrste sodelavcev vse brez izjeme. Izbršite naj se med nami vse stare razlike ter ne pokaže narodna cloga, ki bo v naši Jugoslaviji uvedla trajen red in mir ter povedla ves narod na pot treznega in složnega narodnega življenja, kojega edina garancija je narodno edinstvo. V tem duhu vas pozivam, da se porazgovorite o vprašanju vašega sreskega kandidata ter da razvijete svojo akcijo tako, da bo ptujski srez na dan volitev 8. novembra enodušno nastopil ter zaklinal vsem in vsakomur: Vsi za narodno in državno, a s tem tudi za slovensko politiko!

Laskave poljske sodbe o Jugoslaviji

Enotna Jugoslavija ima veliko nalogo braniteljice slovanstva na jugu

Varšava, 12. oktobra. AA. Varšavski dnevnik »Unija« prinaša obširen članek pod naslovom »Jugoslavija gre naproti veliki bodočnosti«. V tem članku popisuje rezultate režima, ki se je inavguriral 6. januarja 1929, do danes ter volilni program jugoslovanske vlade. Članek naglašja, da je Jugoslavija v zadnjih treh letih preživela trenutke, ki so odločilni za njeno bodočnost in njen nadaljnji razvoj. Dne 3. septembra t. l. je dal kralj Aleksander narodu ustavo, s katero se vrača demokratska vladavina. Ustava krepi narodno edinstvo s tem, da onemogoča z novim volilnim zakonom, da bi prišlo do vpliva politične struje, ki so se s svojim ozkosrčnim

egoizmom posluževale samo zgodovinsko-plemenskih gesel. Edinstvena Jugoslavija je popolnoma moderna država in se nahaja pred veliko nalogo, da utrdi in okrepi slovanstvo na balkanskem polotoku. Sme se pričakovati, da bodo novembarske volitve dale državi tako silo, da bo Jugoslavija mogla obvladati obstoječe težkote in izpolniti svojo misijo varuha slovanstva na jugu. To misijo vrši Poljska na severnem vzhodu.

Varšava, 12. oktobra. AA. V varšavskem dnevniku »Ekspres Porany« je izšel članek poljske novinarko Kravčinske, ki popisuje otok Rab in hvali gostoljubje njegovih prebivalcev.

Ofenziva nemških desničarjev proti Brüningu

Po Hitlerjevem sprejemu pri Hindenburgu veliko zborovanje vse opozicije v Harzburgu — Hitler pripravljen prevzeti oblast

Berlin, 1. oktobra. AA. Voditelj narodnih socializmov je bil v soboto pri predsedniku Hindenburgu. Politični krogi pripisujejo sestanku narodne opozicije v Harzburgu veliko važnost. Nekateri menijo, da bo predsednik Hindenburg pozval Hitlerja, naj ne nastopi proti Brüningu, dokler se politične razmere ne pomirijo.

V Harzburgu je narodna opozicija izglasovala resolucijo, kjer pozivlje predsednika Hindenburga, naj setavi narodno vladu in tako izpolni željo milijonov Nemcev.

Končno so zahtevali narodni voditelji, naj se razpusti parlamenta in pruski deželni zbor in razpišejo volitve.

Pariz, 12. oktobra. r. O zborovanju nemške opozicije se doznajajo sledeče podrobnosti: Včeraj so se v Harzburgu sestali šefi narodne in nacionalno-socialistične stranke ter združeni »Stahlhelm«, da sklenejo prijateljski dogovor o sodelovanju. Sestanka so se udeležili tudi predstavniki agrarcev in raznih gospodarskih korporacij. General Seeckt je osebno zastopal desno krilo ljudske stranke. Dalje so seji prisostvovali številni predstavniki nemške industrije. Govorili so predstavniki poedinah skupin. Vodja nacionalnih socializmov Hitler je dejal, da je narodno socialistična stranka pripravljena vzeti skupno z nacionalnimi strankami, ki so v opoziciji, vladu v svoje roke. Ta vlada bi bila pripravljena sodelovati z vsemi ostalimi državami, ki bi podpirale Nemčijo proti boljševizmu pod pogojem, da se razveljavi versajska po-

godba. Nacionalistični voditelj Frick je v svojem govoru zahteval razpust parlamenta in razpis novih volitev.

Berlin, 12. oktobra. AA. Na velikem zborovanju članov strank nemške nacionalne opozicije, ki se je danes vršilo v Bad Harzburgu, je imel govor šef nemške narodne stranke g. Hugenberg, ki je otvoril skupščino nacionalne opozicije. V svojem govoru je obsodil akcijo mednarodnega marksizma in kapitalizma, nato pa je prečital skupno resolucijo nemških opozicijskih nacionalnih strank z izjavo, da je nacionalna fronta pripravljena prevzeti nase oblast in odgovornost. Ta resolucija pravi nadalje, da bo nacionalna opozicija zahtevala ostavko pruske pokrajinske vlade g. Bruna. Dalje zahteva resolucija nujen razpis volitev in restavracijo nemške vojaške suverenosti. Razen tega zahteva, da se ustvari ravnotežje med državami glede oboroževanja.

Nato so šefa opozicije g. Hitlerja in g. Seldte, šef Stahelhelma in bivši guverner nemške narodne banke g. Schacht intervirali, naj se v besedilo resolucije vstavi tudi odredba o neobhodni potrebi nacionalne vlade v Nemčiji.

Berlin, 12. oktobra. d. Jutri se sestane nemški državni zbor. Prav tako se sestane tudi pruski deželni zbor. Zaradi tega bodo vladno četrt pravi poseben zavorovali. Ceste, ki vodijo do državnega in do deželnega zbora, bo zasedla policija.

Kočljiva in težavna naloga Društva narodov

Japonsko-kitajski konflikt se nezadržno poostruje

London, 12. oktobra. AA. Zunanji minister Reading je odpotoval včeraj popoldne v Zenevo. Udeležil se bo izrednega zasedanja Sveta Društva narodov, ki se sestane jutri, da bo razpravljalo o mandžurskem sporu med Kitajsko in Japonsko. Z zunanjim ministrom je odpotoval na poziv vlade tudi lord Cecil.

Odhod zunanjega ministra v Zenevo dokazuje, da pripisuje angleška vlada akciji Društva narodov v mandžurski zadevi veliko važnost. Prav tako se zavedajo tudi druge države svoje odgovornosti kot članice Sveta.

Zedinjene države bo zastopal opazovalec.

»Times« pravijo, da stoji Svet Društva narodov pred težko nalogo. Japonska in Kitajska sta poslali Svetu poročila, ki si nasprotujejo. K sreči je poslal predsednik Lerroux v Mandžurijo španskega generalnega konzula v Sanghaju. Tudi Anglija in Zedinjene države so poslale v Mandžurijo svoje opazovalce, da bodo poročali in da prouče tamošnji položaj. Ti ukrepi in takojšnje sklicanje Sveta Društva narodov

dokazujejo, da se države dobro zavedajo nevarnosti kitajsko-japonskega konflikta.

»Times« nadaljujejo, da bi bila velika nesreča za Evropo, če bi pred sestankom razorožitvene konference Društvo narodov odpovedalo. List zaključuje, da bi bil tak dogodek velik udarec prestižu Društva in da bi zelo škodoval mednarodni financii in trgovini.

Zeneva, 12. oktobra. AA. Generalni tajnik Društva narodov Drummond je prejel poročilo iz Pekinga o tem, da so efektivne moči japonske akupacijske armade v Mandžuriji neizpremenjene.

Kanton, 12. oktobra. AA. V soboto zvečer so izbruhnili tu veliki protijaponski nemiri. Ubitih je bilo 12 oseb in 20 ranjenih.

Zeneva, 12. oktobra. AA. Generalni tajnik Društva narodov sir Eric Drummond je dobil brzojavko iz Nankinga, po kateri so japonska letala bombardirala začasni sedež pokrajinske muckdenske vlade Kiaočou. Pri tej priliki je bilo več oseb ubitih, materialna škoda je znatna.

Maršal Pilsudski v Romuniji

Varšava, 12. oktobra. AA. Pat poroča, da je minister vojske in mornarice maršal g. Pilsudski odpotoval v spremstvu dr. Vujičinskega danes v Romunijo, kjer ostane nekaj tednov na odmoru.

Žalna služba božja za bazoviške žrtve v Pragi

Praga, 12. oktobra. v. »Tukajšnja« Prager Presse je objavila sliko stare cerkve Sv. Janeza, ki so jo te dni obnovili. V cerkvi, ki stoji za vogalu Všebrdske ulice med Smichovom in Malo Strano, je bil, kakor pravijo, pričetkom 16. stoletja pokopan husitski mojster praške univerze Viktorin Kornel Všebrdski. Cerkve Sv. Janeza je bila že v prvi polovici 17. stoletja župna cerkev takratni vasi Rybaře. Poleg nje je kasneje zrasel samostan. Pred 146. leti pa so cerkev na ukaz Jožefa II. zaprli. Spremenili so jo v skladišče premoga, nato v popravilnico preprog in končno v čistilnico.

Ker je cerkev dolga leta služila tudi husitskemu bogočastju, je sedaj zaprosila češkoslovaška evangelijska občina, da bi cerkev smela spet obnoviti. Dobila je dovoljenje in predzadnjo nedeljo se je darovala v tej let stari cerkvi po 146 letih prva služba božja, ki je bila posvečena pokojnim Zvonimiru Milošu, Ludviku Špangerju, Ferdinandu Bidovcu in Franju Marušiču.

Ostavka g. Malinova

Sofija, 12. oktobra. AA. Bolgarska agencija poroča: Predsednik vlade Malinov je dal iz zdravstvenih razlogov ostavko na položaj predsednika vlade. Kralj Boris je vzel ostavko na znanje ter poveril mandat za sestavo nove vlade dosedanemu notranjemu ministru Mušanovu. Dosedanji finančni minister Girginov bo notranji minister, predsednik parlamenta Stefanov pa finančni minister. Ostali ministri bodo obdržali svoje resore.

Žrebanje srečk državne loterije

Beograd, 12. oktobra. l. Pri današnjem žrebanju 5. razreda XXII. kola državne razredne loterije so izžrebali srečko št. 69056 za nagrado 30.000 Din, srečko št. 76762 pa za nagrado 10 tisoč dinarjev.

Dunajski sadni trg

Dunaj, 12. oktobra. d. Na sadni trg so pripeljali 5 vagonov jugoslovanskih češpljev.

VREMENSKA NAPOVED.

Dunaj, 12. oktobra. d. Južne Alpe: Spreminjajoča se in polagoma naraščajoča oblačnost; nekaj topleje.

Volišča v Dravski banovini in predsedniki volilnih odborov

Kakor smo že poročali, so v soboto objavile »Službene Novine« odredbo državnega odbora glede števila volišč in predsednikov posameznih volilnih odborov za volitve dne 8. novembra. Za mesto Ljubljano in važnejše kraje smo že v nedeljo objavili sklepe državnega odbora. Sedaj bomo dodatno te objavili tudi za vse ostale kraje.

Srez Brežice:

Vsega skupaj je 19 volišč in sicer: Volišče Artiče za občino Artiče. Predsednik volilnega odbora Rustja Josip.

Bizeljsko: 2 volišči. Na prvem Pečnik Gustav, šolski upravitelj na Bizeljskem, na drugem Ravbar Ciril, šolski upravitelj v Stari vasi.

Blanca: Breganc Zmago, šolski upravitelj.

Brežice tudi za občino Zakot. Mikulič Ludvik, ravnatelj meščanske šole.

Volišče Dobova za občine Gabrje, Loče, Mihalovec, Mostec, Rigonce, Sela, Vel. Obrež. — Pečnik Josip, šolski upravitelj v pok., Dobova.

Globoko, — Detela Franc, sodnik.

Gorica za občine Gorica, Anže, Raztez. — Jereb Milan, učitelj, Rajhenburg.

Kapele. — Kokot Ljudevit, šolski upravitelj, Dobova.

Pišce za občino Pišce in Vojslo. — Medved, Jakob, šolski upravitelj v pok., Pišce.

Planina za občine Planina in Golobinje. — Šolski upravitelj Krizman Emil, Planina.

Volišče Rajhenburg za občine Rajhenburg, Armeško, Stolovnik. — Ferluga Ferdo, šolski upravitelj, Rajhenburg.

Sevnica. — Dr. Orožen Fran, sodnik, Sevnica.

Sromlje. — Gustinčar Srečko, šolski upravitelj, Sromlje.

Videm. — Voglar Alojzij, šolski upravitelj.

Pleterje. — Ivanuš Robert, šolski upravitelj, Zdole.

Senovo. — Gorišek Josip, ravnatelj meščanske šole.

Volišče Veliki Kamen za občini Veliki Kamen in Merčna Sela. — Gajšek Stanko, učitelj, Selovo.

Srez Celje:

Mesto Celje ima 3 volišča. — Na I. Vičar Leopold, sodnik, na II. dr. Orožen Milan, odvetnik, na III. dr. Bavdek, sodnik.

Braslovce. — Lušin Alojzij, šolski upravitelj.

Celje okolica ima 3 volišča: Gabrje, (dr. Dolničar, sodnik), Breg (Božič Jakob sodnik), Lava (Detiček Mirko sodnik).

Dobrna. — Schmidt Albin, šolski upravitelj.

Dramlje. — Korbar Franc, učitelj.

Frankolovo. Peycha Ignac, šolski upravitelj.

Gomljsko, za občini Gomljsko in Grajska vas, Šega Franjo, šolski upravitelj.

Grize. — Razpotnik Franc, šolski upravitelj.

Kalobje. — Kodrič Vladimir, šolski upravitelj.

Marija Reka. — Pohar Anton, šolski upravitelj.

Nova Cerkev. — Zupanek Rudolf, šolski upravitelj.

Petrovce. — Wundler Rudolf, šolski upravitelj.

Polzela. — Sotler Martin, šol. upravitelj.

Sv. Jurij ob juž. železnici, okolica. — Inž. Petkovšek Ivan.

Sv. Jurij ob juž. železnici, trg. — Mastnak Franc trgovec.

Sv. Jurij ob Taboru. — Sviilgoj Aleš, šolski upravitelj.

Sv. Lovrene pri Prožnu. — Jerin Vojteh, šolski upravitelj.

Sv. Pavel pri Prebodu. — Planer Albert, šol. upravitelj.

Sv. Peter v Savinjski dolini. — Mohorčič Božo, šolski upravitelj.

Sv. Rupert nad Laškem za občini Sv. Rupert in Svetina. — Povk Vavrac, šol. upravitelj.

Škofja vas ima dve volišči: na I. Kožuh Josip, posestnik, na II. Cank Lenart, posestnik.

Šmartno v Rožni dolini. — Požar Vinko, šol. upravitelj.

Teharje. — Gosak Josip, šolski upravitelj.

Velika Pirešica. — Grobelnik Jakob, posestnik. Zelezno.

Volišče Vojnik tudi za občino Višna vas. — Jankovič Peter, šolski upravitelj.

Vranksko za občino Vranksko, Sv. Jeronim, Prekopa. — Oset Franc, ml., posestnik in trgovec.

Zalec tudi za občino Gotovlje. — Vrečar Rajko, šolski upravitelj.

Srez Črnomelj:

Adlešiči za občine Adlešiči, Griblje, Tribuče. Sumperer Ivan, šolski upravitelj.

Črnomelj za občine Črnomelj, Loka, Butoraj. — Peršak Josip, upravitelj davčne uprave.

Dragutuš, tudi za občino Tanča gora. — Ljubič Matko, šolski upravitelj.

Dobliče. — Golmajer Bogdan, učitelj, Črnomelj.

Semič za občine Semič, Kot, Vinji vrh. — Rigar Ivan, šolski upravitelj.

Sinji vrh. — Prelovec Hinko, upravitelj katastrske uprave.

Stari trg za občine Stari trg, Čeplje, Dol, Dol. Podgora in Radenci. — Dominiko Saša, šolski upravitelj.

Talčji vrh, za občine Talčji vrh, Petrova vas, Planina. — Mišica Janko, višji sodni oficijal. Črnomelj.

Vinica. — Kavčič Rudolf, šolski upravitelj.

Srez Gornji Grad:

Bočna. — Šehel Anfred, šolski upravitelj.

Gornji Grad. — Korban Josip, šolski upravitelj.

Ljubno. — Rainer Milko, šolski upravitelj.

Mozirje, okolica in Mozirje trg. — Goričar Matija, posestnik in župan, Mozirje.

Nova Stitfa. — Senica Anton, šolski upravitelj.

Luče. — Kosmač Luka, trgovec.

Rečica ob Savinji. — Kofnik Zorko, šolski upravitelj.

Kokarje. — Ježovnik Franc, posestnik. Kokarje.

Solčava. — Urh Pavel, posestnik Solčava.

Šmartno ob Paki. — Rozman Avgust, šolski upravitelj.

(Se bo nadaljevalo)

Javnost!

Minilo je že leto dni, kar smo se obrnili na našo zavedno javnost s prošnjo, da nas podpre pri našem delu v korist in podporo revnih akademikov s tem, da se v vsaki potrebi, ko potrebuje inštruktorja, prevajalca, prepisovalca, risarja i. dr. obrne na Akademski urad dela na univerzi v Ljubljani. Javnost se je tudi v precejšnjem številu odzvala in s tem pokazala, da je pripravljena družno z nami omogočiti študij tudi najrevnejšim izmed akademikov. Zato ji naša najtoplejša zahvala v imenu vseh akademikov.

Obenem se ponovno obračamo na vse brez izjeme, da nas tudi v bodoče podpro pri našem delu. Zato se vedno, ko potrebujemo koga, ki naj bi pomagal Vaši deci pri študiju, obrnite pravočasno na naš urad, ki vam bo popolnoma zanesljivo preskrbel akademika-specijalista v stroki, za katero ga potrebujete. Ravnotako se obrnite na nas v vseh drugih primerih, ko potrebujete delavno moč.

Zavedajte se, da nam boste na ta način pomagali vršiti veliko človekoljubno nalogo in vsi oni, katerim boste tako pomagali, vam bodo hvaležni. Akademski urad dela.

Levstikova proslava v Kranju

Kranj, 11. oktobra.

Preteklo soboto zvečer je priredilo Sokolsko društvo v Kranju proslavo 100-letnice rojstva Frana Levstika. Proslavo je otvoril domači orkester, ki ga je vodil novi glasbeni učitelj g. Fakin. Orkester je bil popoln in je igral izvrstno. Upamo, da bomo polagoma mogli pričakovati, da se bo lotil tudi resnejših stvari kot Fučikovih in Linkejevih. Slavnostni govor o Franu Levstiku je govoril br. prof. Ivan Kolar. Govor je bil zelo izbršen in je vseboval res zaokroženo sliko življenja in dela neupogljivega značaja in plodonosnega ustvarjanja Levstikovega. Sestra Olga Kolarjeva je zapela dve Greččinovi pesmi in Lajovičev »Pesem o tkalcu«. Želimo, da bi mogli našo pevko slišati še večkrat. Njen prijetno barvan glas je vsem poslušalcem zelo ugajal. Pevka je dobila poleg navdušenega aplavza lep šopek; ravno tako njena spremljevalka na klavirju g. Fakinova. Sokolski moški pevski zbor je h koncu zapel dve pesmi. Zbor je v kratkem času lepo napredoval in upamo, da smo dobili končno stalen pevski zbor, ki ga že več let v Kranju ni bilo. Večer je splošno uspel, dvorana pa je bila premalo zasedena.

Jubilej zavednega Jugoslavana

Kočevje, 11. oktobra.

Danes je obhajal davčni nadzornik v p. gospod R. Reven zlato poroko. G. Reven je bil že dolga leta pred svetovno vojno v Kočevju, ko je bilo mesto še skoro čisto nemško. Bil je med prvimi inteligenti, ki so se usidrali v mestu in se trdno oklepali svoje narodnosti. V Rožni ulici si je bil postavil svoj dom, kjer sedaj s svojo družino, zvesto življenjsko spremljevalko uživa zasluženi pokoj. Gospodu nadzorniku in njegovi gospe soprogi želimo vesel jubilej in še dolga, srečna leta v družbi razumnih, delavnih otrok in številnih vnukov. Na mnoga leta!

Obrtniško zborovanje v Konjicah

Slov. Konjice, 12. oktobra.

Obrtniško zborovanje zaradi ustanovitve »Obrtnega društva« se je vršilo v Konjicah v nedeljo 11. t. m. ob 10. v dvorani Narodnega doma v Konjicah. Udeležil se ga je tudi vladni svetnik Trstenjak, starosta Sokola dr. Mejak, podpredsednik zbornice TOI g. Bruderman ter številni starejši in mlajši obrtniki našega trga in okolice.

Po pozdravu predsednika obrtniških društev g. Golčerja je povzel besedo strokovni tajnik g. Zabkar, ki je obrazložil velevažni pomen obrtniške zajednosti ter razmotril tudi razne obrtniške težnje, katerim je čisto iskati vzroka v nesložnem delovanju obrtnikov. V imenu zbornice TOI je pozdravil zborovalce g. dr. Pretnar ter obrazložil smernice, za katerimi stremi zbornica za izboljšanje obrtniškega po-

ložaja in izpolnitve obrtniških izdelkov. G. Kolubar je referiral o vprašanju obrtniških kreditov pri Zanatski banki, nakar je g. strok. tajnik Zabkar prečital in obrazložil društvena pravila, ki so bila soglasno sprejeta. Razvil se je še tudi pogovor glede ustanovitve cenzurnih

odborov, ki naj bi odločali o dovoljevanju kreditov pri Zanatski banki. Pripravljalnemu odboru predseduje tukajšnji pekovski mojster g. Franc Blažević in upati je, da bomo lahko kmalu poročali o usantovitvi »Obrtnega društva« v Konjicah, kar bi bilo zelo razveseljivo.

Občutne posledice gospodarske krize za socialno zavarovanje

Padeč zavarovancev v septembru -- Velik padeč povprečne dnevne zavarovane mezde in dohodkov OUZD

Ljubljana, 12. oktobra.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani nam je poslal, kakor običajno vsak mesec, izkaz o najvažnejših statističnih podatkih Okrožnega urada v mesecu septembru t. l.

Članov izkazuje OUZD v septembru 96.884, in sicer 65.883 moških in 31.051 žensk. V primeri z lanskim letom v tem mesecu je število članov padlo za 4779, in sicer za 3873 moških in 906 žensk.

Bolnikov je bilo v septembru 2127, in sicer 1209 moških in 918 žensk. V primeri z lanskim letom v septembru 485 bolnikov manj, in sicer 310 moških in 175 žensk manj. Odstotek bolnikov je torej znašal 2-20. V primeri z lanskim letom v septembru 0-37% manj.

Povprečna dnevna zavarovana mezda je znašala 26-59 Din. Vsa dnevna zavarovana mezda je znašala 2.575.984 Din, in sicer za moške 1.957.618 Din, za ženske 618.365 Din. V primeru z lanskim letom v septembru 165.484 Din manj, in sicer za moške 131.359 Din manj, za ženske pa 34.125 Din manj.

Gospodarska kriza se je občutno pokazala v mesecu septembru, zlasti proti koncu meseca. Število članstva v primeri s septembrom lanskega leta se je zmanjšalo za 4779 članov, dočim se je zmanjšalo to število v avgustu samo za 3510 članov. Narasčanje padca članstva oz. zavarovancev je povzročila pred vsem denarna kriza (pomanjkanje gotovine). Razmerje med odpu-

ščenimi delavci in delavkami je ostalo skoro neizpremenjeno, t. j. na eno reducirano žensko pridejo 4 reducirani moški in na eno zavarovano žensko samo dva moška zavarovanca.

Zdravstveno stanje članov je bilo v septembru boljše kakor lani v tem mesecu. Zmanjšalo se ni samo število bolnikov za 485 oseb, ampak tudi odstotek bolnikov je znatno padel. (Pri ženskah vsehviš porodnice za 0-50%, pri moških pa za 0-34%).

Značilen za vpliv gospodarske krize na delavsko zavarovanje je tudi padeč povprečne dnevne zavarovane mezde, katera odgovarja približno povprečnemu delavskemu zaslužku. Povprečna dnevna zavarovalna mezda moških je padla za 0-23 Din, zavarovalna mezda žensk pa celo za 0-51 Din. Največji padeč povprečne dnevne zavarovalne mezde moških je znašal doslej samo 0-05 Din. Zniževanje delavskih plač je bilo torej v septembru zelo občutno zaradi pomanjkanja gotovine.

Zaradi večjega padca članov in njih zasluzka je bil velik tudi padeč vse zavarovalne mezde, in sicer za 165.484 Din dnevno. Dohodki OUZD t. j. bolniški prispevki so se zato znižali dnevno za okoli 10.000 Din (prejšnji mesec samo za 7000 Din). Zaradi čedalje občutnejše gospodarske krize je prihajala tudi naše socialno zavarovanje v čedalje večje težave, kakor pričajo gorjenje številke.

Dan Korošec v Celju

Ob obletnici žalostnega koroškega plebiscita -- Koroški kmet propada...

Celje, 12. oktobra.

Ob obletnici žalostnega koroškega plebiscita se je v Celju vršila tretja glavna skupščina Kluba koroških Slovencev. V soboto se je v dvorani »Evropac« vršil koroški večer.

V polni dvorani je znani koroški župnik g. Arneje predaval o svojih doživljajih ob času bojev na Koroškem. Ga. Reichova je zapela z velikim uspehom nekaj koroških pesmi, ostali del večera pa so pevci izpolnili s petjem narodnih pesmi. V nedeljo dopoldne se je v župni cerkvi vršila maša zadušnica za vse pokojne Korošce. Mašo je opravil g. župnik Arneje, ki je v svoji pridigi bodril rojake. Dopoldne pa se je v »Evropac« ob veliki udeležbi vršila glavna skupščina Kluba koroških Slovencev. Zbor je vodil predsednik kluba g. dr. Jurij Felbacher iz Ljubljane. Zborovalci so soglasno in z navdušenjem sklenili, da se pošlje vdanostna brozjavka Nj. Vel. kralju ter pozdravni brozjavki banu g. dr. Marušiču in koroškemu rojaku ljubljanskemu škofu g. dr. Rožmanu.

Poročali so najprej o težkem položaju naših rojakov na Koroškem. Posebno pozornost je zbudilo poročilo o kolonizaciji rajhovcev v čisto slovenskih krajih. Slovenski kmet propada, zvezna ter deželna vlada pa se ne briga zanj, temveč ga zapostavlja, kjer le moreta. Vendar pa naš človek pogumno vztraja na svoji rodni grudi. Naloga vseh v odrešeni domovini je, ga v tem boju podpirati, da ne bo omagal.

Poročilo glavnega odbora je podal g. dr. Felbacher. Delovanje Kluba v preteklem letu je bilo zelo uspešno, manjka pa seveda sredstev za vsako večje delo. Koroški rojaki bi se mo-

rali bolj oprijemati svoje organizacije. Sledili sta še poročili mariborske in celjske podružnice, pri volitvah je bil z malimi izpremembami izvoljen zopet stari odbor.

Sokoliju Rudolfu v spomin!

Trebnje, 11. oktobra.

Nenadoma in nepričakovano smo izgubili vlega sokolija Rudolfa Strmece, učenca 4. razreda osnovne šole v Trebnjem. Pred dnevi je še vesel telovadil s svojimi bratci v društveni telovadnici. Kdo bi si tedaj mislil, da ga pri prihodnji telovadni uri ne bo več in da bodo naši Sokoliji žalovali ob prezgodnjem grobu svojega tovariša in brata. Nevemo ne dneva ne ure, nepričakovano je zbolel za hudo zavratno boleznijo in prepeljali so ga v bolnišnico, kjer je tudi umrl. Na željo žalujočih starih in vseh njegovih tovarišev je bil prepeljan na dom, da se od njega poslovijo domači in Sokoliji. Sokoliji in Sokolice v krajih, mnogo solske mladine in drugih ga je spremlilo na zadnji poti. Ob odprtem grobu so govorili njegovi bratci in tovariši ter mu položili na grob dva krasna venca.

Odšel si od nas, brat Rudolf, a Tvoj spomin ostane med nami, pogrešali Te bomo v šoli, doma, posebej pa v telovadnici, in teško nam je pri tebi misliti. Žalostno so zaplakala sokolska sra naše dece, saj so izgubili vedno jim dragega tovariša in brata iz telovadnice. Globoko žalujejo družini Strmec iz Zidanega mosta pri Trebnjem ob bridki izgubi naše iskreno sožalje, Rudolfu pa blag spomin!

Gledališče

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani

Drama

Začetek ob 20. uri zvečer

Torek, 13. oktobra: Takšna je prava. Red D.

Sreda, dne 14. oktobra: Vest, premijera. Izven.

Opera

Začetek ob 20. uri zvečer.

Torek, dne 13. oktobra: Viktorija in njen huzar. Izven.

Sreda, dne 14. oktobra: Sneguročka. Red E.

Četrtek, dne 15. oktobra: Damski lovec, Car se fotografira. Premijera. Red C.

Petek, 16. oktobra: Zaprto.

Viktorija in njen huzar

(Premijera v operi dne 10. t. m.)

Paul Abraham je z Viktorijo napisal opereto, ki preseneča predvsem po svoji muzikalni izvirnosti, pa tudi po maksimalni orkestralno-tehnični popolnosti. Je to delo polno življenjske sile, preprosti, sentimenta in komike. Zato je čisto po pravici šlager sezone, ki gre preko vseh odrov, kjer se vpriparajo operete in je tudi že stonfilmarna. V našem gledališču so jo zasedli z dobrimi in najboljšimi pevci. Nastopa Gostič, Janko, Zupan, Petek, Poličeva, Ribičeva, Španova in skoraj vsi solisti za manjše vloge. Režira jo dobro Povh, balet pa ima tako važno vlogo kakor malokje. Scenerija je zelo pestra: Sibirija, Japonska, Petrograd, Dorosma in še simbolična slika pred odhodom vojaštva na fronto. Pevce moram pohvaliti vse, glede kostuma bi se ne strinjal z nobeno obleko Lie San. Skoda, da je opereta poleg zabavnosti tudi nekoliko tendenčna; morda bi režiser in prevajalec v tem oziru na reprizi napravila kakše retuše. Predstavo je bravourno vodil kapelnik dr. Švara, ki nam je še v dobrem spominu kot dirigent »Prešentane ljubeznic«. Svojevrsna sestava orkestra je prav posrečena in prevladujejo namesto običajnih rogov pozavne in trobente, ker da celi zavedi vojaški, erarični značaj. Seveda je tudi z jazzovo paleto Abraham večje slikal. Gledališče je bilo polno in bo pri tej opereti še polno ne vem kolikokrat.

Slavko Osterc.

NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU

Začetek ob 20. uri.

Torek, 13. oktobra: »Zemlja smehljajca«. Premijera.

Sreda, 14. oktobra: Zaprto.

Četrtek, 15. oktobra: Slaba vest. Abonma B.

Petek, 16. oktobra: Zaprto.

Sestradan dijak

Škofja Loka, 12. oktobra.

V papirnato trgovino Papovih je prišel v soboto popoldne mlajši fant, ki se je brez besede zrušil na tla. Ker je bil mladenič tujec, ni nihče vedel, kaj je pravzaprav z njim. Poklicali so zdravnika dr. Hubada, ki je mladeniča spravil k zavesti. Izkazalo se je, da je popotni človek prestrašen dijak. Loka, izčrpanost in beda so storili svoje... Prikupljivega dijaka so dobri ljudje okrepčali najprej v gostilni pri Homanu; posebno dobrotno se je izkazala ga Koceljova, ki je dala ubogemu študentu hrane in prenočišča in je zbrala zanj tudi precej kovčev. Druga dne je mladenič škofjo Loko zapustil, potem ko se je s solzami v očeh zavalil svoji dobrotnici... Djak je bil doma iz Maribora.

Nesreča s samokresom

Kranj, 12. oktobra.

Včeraj zjutraj okrog 7. ure sta čistila na dvorišču manufakturne in galanterijske trgovine I. Savnik domači hlapec Ivan Pavlič in trgovski učenec I. N. osebni avtomobil. Avtomobil je bil odprt na obe strani. Pod sedezem je učenec iztaknil samokres, ki ga ima g. I. Savnik vedno nabitega v predalu pod sedezem. Rado vedni učenec je vzel samokres v roke in ga hotel pokazati hlapcu, ki je stal na sprednji strani avtomobila. Po nesreči se mu je pri tem samokres sprožil in je ustrelil naravnost v hlapca, ki si je hotel ogledati orožje. Strel, ki je šel skozi odprt avtomobil, je zadel hlapca v stegno leve noge. Nesrečne se je takoj zgrudil in so ga odpeljali na njegov dom, kjer mu je nudil prvo pomoč zdravnik dr. Josip Bežek. Ker pa mu je krogla ostala v nogi in se je bilo bati komplikacij, so odpeljali hlapca, ki je žrtev neprevidnega ravnanja z orožjem, z avtomobilom v ljubljansko bolnico.

Gustav Meyrink:

Mož na steklenici

(Konec)

Gledalci so se tako rekoč delili na dva tabora, enega — ki mu je zastajala sapa in se ni mogel ganiti — člani tega tabora so bili popolnoma prevzeti od pravilno čudnih, tajinstvenih plesov lutk, iz katerih je vel satanski fluidum otrpnelega, nepojmljivega sladostnega — med tem ko je bila druga polovica prestražena za domnevanje duševnih grozot in se je samo krohotala nad grotesknim ponajanjem moža v steklenici.

Le-ta sedaj sicer ni več plesal veselo v steklenici, toda njegovo sedanje obnašanje se jim ni zdelo zato prav nič manj komično.

Očividno je hotel z vsimi sredstvi dopovedati na steklenici sedečemu princu nekaj zanj zelo važnega.

Da, naposled je pričel razbijati in se zaletavati v steno, ko da hoče razbiti steklenico ali jo celo prevrtniti.

Pri tem je izgedalo, kakor da glasno kriči, dasi seveda skozi pedenj debelo steklo ni prodrl niti najmanjši glas.

Na pantomimične kretnje in spakovanje pierotu je princ od časa do časa odgovarjal s smehljajem — ali pa je s prstom pokazal na svilen nosilnico.

Radovednost gledalcev je dosegla svoj višek, ko so ob taki priliki opazili, kako je pierot nekaj časa tiščal obraz k steklu, kakor da opazuje nekaj v nosilnici, nato pa se nenadoma kakor

blazen zagrabil za glavo, ko da je videl nekaj groznega, se vrge na kolena in si pričel puliti lase. — Nato se je spet dvignil in tako hitro bežal po obodu steklenice, da je bilo skozi spakujoče steklo videti samo še svetle, plapolajoče cunje.

Čimdalje bolj je seveda gledalce klala tudi radovednost, kaj prav za prav je »z damo« v nosilnici.

»Le kakšen smisel ima ta-le lutkovna igra,« je šepnil modri domino in se bojazljivo prikl k roki Hansa.

Vznemirjeni so gledalci s pridruženimi besedami izmenjavali svoje domneve.

Pravega smisla igra prav za prav ni imela — samo stvari, ki ne pomenjajo prav nič možganskega, morejo najti skrit dohod v dušo človekovo — je menil pisani možerjad.

»Kratko povedano, — sladostneje in groza sta sadova istega drevesa,« ga je prekinil netopir, »ampak verjemite mi, mene spreletava mrzla zana. Vse tukaj je nasičeno z nepojmljivo pošastno grozoto, ki se je ne morem otrešiti. Vedno znova me zavija vase kakor debele odeje. — Mar je to učinek lutkovne igre? — Pravim, da ne! — Čutim, da struji tu groza vame od prince Daraše-Koha. Zakaj sedi navidezno tako miren gori na steklenici? In vendar se od časa do časa skremži njegov obraz! —«

Nekaj strahotnega se tu dogaja, pa recite karolič.

Glasen krahot in ploskanje ga je prekinilo.

Pierot se je na dnu steklenice zvalil in s prsti davil svo vrati. — Nato je v divjem obupu

nekaž kričal — nikdo ga ni slišal — in kaza na svoja prsa in navzgor — — — končno je sklenil roke, ko da hoče gledalce miho za nekaj prosti.

»Menda ja, piti hoče — seveda, — tako velika steklenica, pa nobenega šampanjca notri — dajte mi vendar piti, sakramenske lutke,« je kričnil eden izmed gledalcev.

Vse se je smejalo in ploskalo.

Tedaj pa je pierot v steklenici skočil kvišku, strgal belo oblačilo s prsi, se opotekel in po dolgem padel na obraz.

»Bravo, bravo — pierot — izborna igraš; da capo, da capo,« je vriskala množica.

Ko pa se mož v steklenici ni več ganil, se je ploskanje polagoma poleglo in vsa pozornost množice se je osredotočila na lutke.

Te so stale še vedno v onem pošastnem položaju, ki so ga preje zavzele, vendar pa se je na njihovih obrazih sedaj zrcalila nekaka napetost, ki je prej ni bilo opaziti. Videti je bilo, ko da čakajo na neki skrivnostni znak.

Grbasti pritlikavec se je končno s svojim apeno-belim obrazom previdno ozrl na prince Daraše-Koh.

Perzijec se ni ganil.

Njegov obraz je bil upadel.

Čez nekaj časa pa je eden črncev iz ozadja oklevaje stopil k nosilnici in odprl vratica.

In tedaj se je zgodilo nekaj zelo neobičajnega.

Odrevenelo je padlo iz nosilnice popolnoma golo žensko telo in plosko udarilo na tla.

Za trenotek ja zavladala grobna tišina, nato

je zavrisnilo tisoč glasov; — — — po vsej dvorani je zahrumelo.

Knežinja, Daraše-Kohjeva žena je ležala pred njimi — docela naga; privezana je bila na je klen okvir. — Mesta, kjer so ji vezi rezale v meso, so bila modro podpluta.

V ustah ji je tiščal svilen robec. —

V neposilni grozi so vsem otrpale roke.

»Pierotte! je zdajci pronikavo vriskal neki glas, — pierotte! — — — krazna, nedolžljiva bojazen je zasadila svoje klapne v vsa sra — — — Kje je princ?!

Perzijec je v splošni zmešnjavi brez sledu izginil. —

Ze je stal Melanchthon na ramah junckerje Hansa, toda zaman — nikakor ni mogel od strani pokrova s steklenice in mali zračni ventil je bil — — — zaprt in privit. —

»Razbijte vendar steklenico, hitro, hitro!«

Holandski dostojanstvenik je iztrgal rdečemu rablju njegovo sekuro in se v enem samem skoku pognal na oder. —

— Zvenelo je, ko da poje razbiti zvon, ko so padali njegovi siloviti udarci na steklo; — — — strahotno prikrkavanje.

Globoke razpoke so kakor svetli bliski hušile preko stekla — — — rezilo sekire se je zvilo.

Končno — — — končno — — — steklenica se je sesula v čepinje.

Notri je ležal mrtev — zadušen — grof Faast — s prsti zagrebenimi v lastna prsa.

Po dvorani so v mrliškem poletu prhutali velikanski črni tiči groze.

Iz Dravske banovine

d G. ban dr. Drago Marušič danes v torek 13. oktobra ne bo sprejemal strank, ker bo službeno odsoten.

d Službeni list kraljevske banske uprave Dravske banovine šte. 62 z dne 13. oktobra 1931 ima sledečo vsebino: Zakon o izpremembi § 250 zakona o javnih beležnikih (notarjih). — Zakon o začasnih trgovinskih pogodbah med kraljevino Jugoslavijo in republiko Avstrijo. — Tolmačenje po zakonu o volitvah narodnih poslancev. — Popravek v zakonu o volitvah narodnih poslancev.

d Razpis poštne vožnje. Dravska direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani razpisuje oddajo poštne vožnje po enkrat na dan na progi Škofja Loka—Zelezniki za dobo enega leta od 1. novembra dalje. Četrta javna ustna pogajanja, v skrajšanem roku, se bodo vršila v soboto 17. t. m. v pisarni občine Zelezniki. Ponudniki se sprejemajo od 10. ure dalje, draženje navzdol se prične ob 11. Začasna kavcija 500 Din.

d Predavanja o Koroški je imel škofjeloški Sokol v soboto zvečer. V mali dvorani Doma se je zbralo nad 60 bratov in sester, ki so z vidno pazljivostjo sledili lepim besedam predavatelja br. Horvata. Govornik je obšel Koroško najprej iz zemljepisnih vidikov, nato pa je podal glavne spomine iz preteklih dni. Škofjeloški Sokol je poslal takrat 120 članov na Korotan pod vodstvom svojih bratov-oficerjev. Enourni predavanje je bilo dostojen spomin nesvobodnim na Korotanu.

d Naši rojaki onkraj morja. Kakor poroča »Ameriška domovina«, je Anton Šubelj, znani slovenski baritonist, angažiran za veliko jesensko radijsko razstavo v Madison Square Garden v New Yorku. Pel bo v televiziji iste narodne pesmi, kakor zadnjič, ko je dosegel tako lep uspeh. — Novo umetno gnojilo je iznašel v New Yorku rojak Anton Grzetič. To gnojilo podvoji velikost sočijva. Na svojem vrtu v Holliisu je pridelal po dva funta težke paradiznike.

d Drugo in zadnje vpisovanje za ritmično gimnastiko in ples telesno-kulturnega društva Atena se vrši danes, v torek, dne 13. t. m. od pol 18. do 19. ure zvečer v beli dvorani Unione, kjer se dobe vsa pojasnila in sprejemajo prijave interesentov za vse tečaje. Pouk otroškega tečaja se je povelil letos gđ. Maši Slavčevi, ki razpolaga s temeljitim znanjem in bo uvajala otroke z improvizacijo majhnih plesnih scen k smoteni ritmični vzgoji, ki vzbuja v deci čut za ritmično, estetično in harmonično obvladovanje telesa. Po možnosti se bo vršil pouk mladine spomladi na prostem. Tečaj za deklice in dame vodi diplomirana učiteljica Mensendieckove šole gđ. Hana Pajkova. Moderne plesne za dame in gospode poučujeta plesna mojstra gg. Košiček in Trost. 2255

Obledela obleke barva v različnih barvah in plisiru tovarna Jos. Reich, 398-2

d Vremensko poročilo. Včeraj je kazal v Ljubljani barometer 770,2, termometer 7-8, relativna vlaga 94%, tiho, megla. V Mariboru je kazal barometer 770,6, termometer 8-9, relativna vlaga 86%, smer vetra W 1, oblačnost. Vsa opazovanja ob 7. uri zjutraj. Najvišja temperatura je bila včeraj v Ljubljani 18-4 (6), Mariboru 15-2 (8), Zagrebu 20-6 (8-6) Beogradu 21 (7-3), Sarajevu (6), Skoplju (6-7). V oklepajih je označena najnižja temperatura.

d Od doma pobegnili. 18-letni Alojzij Kranokam. Oba mladeniča sta brez vseh sredstev čina Gorenje Polje pri Novem mestu, sta 27. septembra pobegnili od svojih staršev neznanokam. Aba mladeniča sta brez vseh sredstev in brez dokumentov. Za obema je uvedeno zasledovanje.

Ljubljana

Torek, 13. oktobra 1931: Koloman. Pravoslavni, 30. septembra: Grigorije.

Nočno službo imata lekarni Piccoli na Dunajski cesti in Bakarčič na Sv. Jakoba trgu.

*

d »Ljubljanski Sokol« ponovno opozarja na današnje skioptično predavanje br. Cveta Šviglija »s fotokamero v Julijske alpe« ki bo ob 20. uri v mali dvorani v Narodnem domu (vhod iz Bleiweisove ceste). Vstopnine ni, pač pa se bodo pobirali prostovoljni prispevki za bedne Belokranjce, težko prizadete po letošnji katastrofalni suši. Na to zanimivo predavanje vabimo vse prijatelje večno lepe narave.

d Belokranjci! Danes ob 20. v hotelu Bellevue sestanek Belokranjcev. Rojaki, vsi, ki ste voljni pomagati našim po suši in toči prizadetim revnim rojakom, srčno vabljeni. Odbor.

d Orkester kraljeve garde iz Beograda bo priredil v petek 16. t. m. v veliki Unionski dvorani svoj simfonični koncert, ki ga dirigira gardni dirigent in godbeni referent polkovnik Pokorny. Po prevratu je letošnji koncert tretji koncert kraljeve garde v Ljubljani. Gardni orkester, ki šteje 80 mož, si je izbral za svoj ljubljanski koncert naslednji spored: Wagner: Predigra k operi Mojstri pevci Norimberški, Svedsen: Simfonija v d-duru, Ipolitoj-Ivanov: Kavkaške skice, Kalkinor: Simfonija št. 1, Debussy: Childrens Corner in Baranovič: Kolo. Izredno bogat program, ki vsebuje klasično rusko, francosko in jugoslovansko simfonično glasbo. Vstopnice od 40 Din navzdol so v predprodaji v Matični knjigarni.

d Gramofoni vseh znamk se dobe najceneje pri »Jugošport« r. z. z. o. z. v Ljubljani, Miklošičeva cesta 34 (preje Razberger). Člani imajo 15 odstotkov popusta. 1438

d Iz bolnišnice. 3-letna hči delavca Stanislava Korunova, Smartinska cesta 21, je včeraj popoldne padla v škarj vroče vode in je zadobila hude opekline po životu. — 4-letna hči čevlarskega mojstra Vida Mencejeva, Lončarska steza 6, je v Streliški ulici padla s škarpe in se potolkla na bradi. — 33-letnega tesarja Antona Abrama, stanujočega v Sp. Šiški, Beljaška ulica 4, je v Sp. Šiški med pretepom sunil neznan napadalec z nožem v vrat. — 26-letni blavec Ivan Pavlič iz Kranja je s svojim tovarišem Stržajem ogledoval samokres. Po naključju se je samokres sprožil in je strel zadel Pavliča v levo nogo. — 11-letni učenec Borislav Medved, Kongresni trg 17, je včeraj padel in si zlomil levo roko. — 29-letni čevlarski pomočnik Anton Brodnik iz Zg. Šiške št. 16 se je pri obrezovanju podplata nevarno vrezal v levo dlan. — 29-letnega brezposelnega delavca Franca Lenčiča je na Vidovdanski cesti neznan napadalec udaril s pestjo po obeh. — 19-letni kleparski pomočnik Ladislav Kobal iz Most je pri nogometu zadobil poškodbo na glavi.

d Srnjak najden. Poročali smo, da je bil ukraden Stani Suštarjevi v Sp. Šiški srnjak z ograjenega dvorišča. Kakor je včeraj sporočila Suštarjeva policiji, je našla srnjaka na nekem vrtu v Sp. Šiški.

d Kolesar je jo podr. Delavka v tobačni tovarni Franciška Makovec, stanujoča v Gradišču 7, je prijavila policiji, da je pred hišo, kjer stanuje, podr na tla neznan kolesar. Pri padcu se je poškodovala na glavi.

d MOTOH kava dnevno sveža! Kličite telefon 2577!

d 4-letno deklico povozil. Ključavničarski pomočnik Albert S. je v Rožni dolini na Cesti VI povozil s kolesom 4-letno Albino Možinovo, hčerko posestnika, in ji prizadel na desni nogi nad kolonom globoko rano, iz katere je močno krvavela, tako da so jo morali prepeljati v bolnico. Značilno za kolesarja je, da je po nesreči takoj sedel na kolo in se, ne meneč se za ranjeno deklico, hitro odpeljal naprej.

d V pijanosti padel v Ljubljano. Brezposelni delavec Alojzij M., stanujoč v Streliški ulici, je v nedeljo ponoči na Sv. Petra nasipu blizu hiše št. 15 pritaval v pijanem stanju na nasip in padel v strugo Ljubljanice. Na njegove obupne klice na pomoč je stražnik poklical rešilno postajo, ki je M. potegnila iz vode in ga odvedla na njegovo stanovanje.

d Motorno kolo najdeno. V noči od 10. na 11. t. m. je bilo ukradeno zasebnemu uradniku Marjanu Verbiču v Rožni dolini motorno kolo s prikolicco. Kakor je sporočila orožniška postaja v Kranju, je našla ukradeno motorno kolo blizu Kranja v nekem grmovju.

d Zasačena pri tatvini. Posestniku Francu Zalarju, Vič 43, je neka Franciška v družbi s svojo hčerko posekala v njegovem gozdu tri hrastova drevesa, vredna 100 Din. Zalar je mater in hčer zasačil pri tatvini in preprečil, da mu nista odnesli dreves.

d Tudi zajee krađeje. Zasebnici Angeli Zakrajškovi, stanujoči na Viču 84, sta bila v noči od 9. na 10. t. m. ukradeni iz drvarnice dva zajca, vredna 120 Din. Pred dvema mesecema je bilo vlomljeno v skladišče Zakrajškove in bil ukraden zaboj literških, polliterških in četrtliterških steklenic in kozarcev v skupni vrednosti 500 Din.

d Tatvina kolesa. Krojaškemu vajencu Edvardu Volkju je bilo ukradeno z dvorišča hiše v Podjurski ulici 13 kolo, vredno 400 Din.

d Tatvina premoga. Delavka tobačne tovarne Elizabeta Gorišek, stanujoča v Vodmatski ulici 18, je prijavila policiji, da je neznan tat vlomil v noči od 9. na 10. v njeno zaklenjeno drvarnico in ji odnesel vrečo premoga. Slučajno

Iz drugih banovin

Kongres hišnih posestnikov v Zagrebu

V soboto se je pričel v Zagrebu kongres hišnih posestnikov iz Hrvatske in Slovenije. Udeležili so se ga delegati iz Osijeka, Celja, Maribora, Varaždina, Ljubljane, Sarajeva in Splita. Živahen je bil razgovor o stanovanjskem vprašanju, katerega sta vodila arhitekt Pilar in hišni posestnik Frelih Ivan iz Ljubljane. Pilar je poudaril, da pri nas ni stanovanjskega vprašanja, ker je ukinjen zakon o stanovanju. V nedeljo so zborovalci sprejeli 6 resolucij, v katerih zahtevajo hišni posestniki enoten zakon za odpovedovanje stanovanj v vsej državi. Predstavnik hišnih posestnikov naj bi bili zastopani v vseh občinskih odborih. Ustanovili bodo Kreditno zadrugo, katere člani smejo biti hišni posestniki. Zahtevajo tudi ustanovitev posebnih hišnoposredniških zbornic. Živahen je bil tudi razgovor o znižanju najemnin. Predsednik ljubljanskih hišnih posestnikov je izjavil, da so hišni posestniki za kompromis glede cen za stanovanja, toda na pravični bazi.

Konrad Veidt in Zagrebčani ter Ljubljancani

V soboto in nedeljo so Zagrebčani govorili samo o Konradu Veidtu. Zagrebški listi poročajo, da je prišlo iz »provinc«, zlasti iz Slovenije, več tisoč Veidtovih oboževalcev v Zagreb, da bi Veidta videli živega in dobili njegov podpis. Dva mlada človeka iz Slovenije, baje iz Ljubljane, sta prišla z avtomobilom v Zagreb in izročila Konradu Veidtu filmski manuskrpt, ki sta ga spisala za tega igralca. Med tisoči oboževalcev je Konrad Veidt sprejel tudi ta dva mlada »filmska avtorja«. Največ podpisov je razdelil seveda nežnemu spolu. Razen tega

je policija v noči od 9. na 10. t. m. naletela v Vodmatski ulici na dva brezposelna delavca, ki sta nosila vrečo s premogom. Eden izmed njiju, Franc Žagar je pobegnil, Josipa Vrhovca pa je policija prišla. Vrhovec se je izgovarjal, da je premog ukradel na glavnem kolodvoru. Ko pa je policija pokazala vrečo s premogom Elizabeti Goriškovi, je ta spoznala za svojo. Vrhovca izroči policija sodišču.

Maribor

m Orkester Kraljeve garde, ki je ravnokar na turneji po vseh večjih mestih naše države, bo koncertiral v Mariboru v soboto, 17. t. m. v veliki dvorani Unione.

m Praktični učiteljski izpiti v Mariboru. — Praktični učiteljski izpiti po novih predpisih so se vršili na drž. moškem učiteljskem v Mariboru od 5. do 11. oktobra t. l. pod predsedstvom ravnatelja dr. Potočnika. Izpit so napravili učitelji-pripravniki: Bevc Maks, Debenak Andrej, Ferjan Milan, Grubelnik Fran, Hudales Zoran, Jandl Fran, Kajč Milan, Kotnik Fran, Krevh Viktor, Lovrec Fran, Mihelič Vilko, Prah Karel, Sreš Martin in Šerona Vinko.

m Prva operetna predstava v letošnji sezoni bo danes v torek, 13. t. m. ob 20. uri. Ob tej priliki bo premijera in obenem prva jugoslovanska uprizoritev Leharjeve romantične operete v treh dejanjih »Zemlja smehljaja«. Melodije te operete so v najkrajšem času postale splošno znane, nekatere celo pravi pravcati »lagerji«. »Zemlja smehljaja«, ki je dosegla po popularni »Grofici Marici« brezdvomno in tudi zaslužen največji uspeh, dirigira L. Herzog, režira pa Dj. Truhovič. V partiji prince Sou-Honga se bo predstavil na novo angažirani tenorist Velizar Sanci.

m Zgodovinsko društvo v Mariboru priredi skupno z Ljudsko univerzo v nedeljo, dne 18. oktobra 1931 ob 10. uri dopoldne spominjsko predavanje o Francu Levstiku. O življenju in delu velikega moža bo predaval prvi poznavalec Levstika in naš slovenjgoriški rojak dr. Anton Slodnjak.

m Pohorska vzpenjača. Ministrstvo za gradnje je izdalo tukajšnji zadrugi »Pohorski železnici« enoletno koncesijo za trasiranje proge Pekra-Sv. Bolfenk.

m Otvoritev strelišča pri Sv. Rupertu. V nedeljo je bilo ob udeležbi oblastnega predsednika strelskih družin polkovnika Putnikovića slovesno otvoreno novo strelišče pri Sv. Rupertu v Slovenskih goricah.

m Pomožna akcija za siromašne sloje. Župan mesta Maribora, gospod dr. Juvan, je sklical zastopnike humanitarnih društev na razgovor, ki bo danes v torek, dne 13. t. m. ob 18. uri v mestni posvetovalnici v zadevi pomožne akcije za siromašne sloje, ki trpe pomanjkanje in ki bodo v letošnji zimi radi splošne gospodarske krize najtežje prizadeti. Na ta razgovor je tudi tem potom vabljen vsakdo, ki je pripravljen pri pomožni akciji kakorkoli sodelovati.

m Smrt uglednega gostilničarja. V Jarenini v Slovenskih goricah je vsoboto v 36 letu starosti umrl znani in ugledni gostilničar in posestnik Martin Cvilak. Blag mu spomin!

m Poroke. Pretekli teden so se v Mariboru poročili Valter Rupprih, trgovec in Ana Kadarnova, blagajničarka; Anton Horvat, delavec in Matilda Bodustova, služkinja; Franc Kremp, delavec in Josipina Stumbergerjeva, tkalka; Hugo Pezdirec, uradnik in Angela Planerjeva, sodna uradnica; Viktor Kezele, trgovec in Karolina Reharjeva, zasebnica; Matija Kuder, kolar državne železnice in Marija Seličeva, šivilja; Franc Kalunder, zidar in Veronika Falentijeva, delavka ter Franc Topolnik, poslovodja in Marija Englertova, ovdovela Šosterjeva, posestnica. Bilo srečno!

m Tujski promet v zadnjem tromesečju. V juliju, avgustu in septembru je bilo v Mariboru prijavljenih 10.677 tujcev, odjavljenih pa 9.940. Tujih državljanov je bilo 2236, in sicer: 1515 Avstrijcev, 182 Italijanov, 209 Nemcev, 211 Čehoslovakov, 69 Madjarov, 1 Rumun, 6 Švicarjev, 16 Francozov, 3 Belgijci, 1 Anglež, 8 Rusov, 7 Amerikancev, 2 Holandci, 1 Grk in 1 Afrikanec.

m Kinematografi. Grajski kino, od danes dalje veseloigra »Nobene ljubezni več«, kino Union »Doni Juani garnizije«.

m Pasji davek za leto 1931. Lastniki psov, ki še niso plačali pasjega davka za leto 1931 v iznosu Din 100,— poleg odškodnine za znamko Din 250, se opozarjajo, da to storijo zanesljivo do 31. oktobra t. l., sicer se bo po tem času neplačani davek s po § 13. izvršilnih določb glede pasjega davka z dne 23. oktobra 1919, št. 17.115, zapadlo globlo v iznosu 100 dinarjev izterjal po mestnem eksekutorju.

m Nezgodna opitega starčka. Vsled vinjenosti je v nedeljo padel na ulici 74letni Franc Hartberger iz Sv. Marjete na Dravskem polju in se pobil po obrazu. Stražnik ga je spravil na stražnico, kjer si je opomogel in se potem sam vrnil proti domu.

m Beg Venerinih svečenie. V nedeljo zjutraj so z dermatološkega oddelka tukajšnje javne bolnišnice pobegnile potepinke Ljudmila Z., stara 23 let, Marija H., stara 25 let in Neža P., stara 28 let, ki jih je bila nedavno zajela policija in oddala zaradi bolezni v bolnišnico. S seboj so odnesle tudi bolniško opravo. Kam so jo ubrale, še ni znano.

m Tatvine koles. V soboto je izpred gostilne Ahtik na Tržaški cesti izginilo kolo mizarскеmu mojstru Karlu Rafoldu, iz veže bolnišnice pa kovaškemu vajencu Rudolfu Termeku. V nedeljo je bila izvršena tretja tatvina; z dvorišča gostilne Seifried na Aleksandrovi cesti je bilo mesarju Josipu Zokalyju ukraden 1500 dinarjev vredno kolo znamke »Neger« št. 1077.

m Aretacije. V soboto so bil v Mariboru aretirani: Ivan C., Ivan Sch. in Andrej K. zaradi medsebojnega pretepa v neki gostilni ter Edmund G. radi razgrajanja v gostilni in upiranja stražniku. V nedeljo sta pa morali k »Grofu« Neža P. radi pobega iz bolnišnice in Julijana G. radi pijanosti in vlačuganja.

m Pretep med delavcem. V soboto zvečer sta se na Aleksandrovi cesti stepla delavca Anton Rumpelj in Leopold Novak. Rumpelj je Novaka udaril z lopato po glavi in ga tako težko poškodoval, da so ga morali prepeljati v bolnišnico.

Dr. Pfrimer bo odpotoval z brado v Nemčijo

Vodja ponesrečenega heimwehrovskega prevrata v Avstriji dr. Walter Pfrimer bo te dni odpotoval iz Maribora v Italijo in Nemčijo, kjer se bo stalno naselil v Monakovem. Pustil si je tudi rasti brado in brke.

Smrt najtežje Mariborčanke

Na Pobrežju je umrla 66 let stara najtežja naša ženska Marija Simončičeva, ki je tehtala 160 kg.

Pluj

p Otvoritev sadne razstave. V nedeljo 11. t. m. ob 10. uri je bila tu otvorena I. banovinska sadna razstava, in sicer v Društvenem domu. Nad 800 oseb je napolnilo dvorano in galerijo. Ob 10. uri je dospel ban g. dr. Marušič v družbi gg. ministrov dr. Kramerja in Puclica. Pozdravil jih je predsednik Sadjarskega društva g. Umek. Po pozdravnem govoru je stopil na govorniško tribuno g. ban, ki je v svojem jedrnatem govoru orisal pomen razstave. Razstava pomeni velik gospodarski napredek za naše ljudstvo, ki je potrebno opore, da zamore lažje spraviti svoje pridelke v denar. Z željo na dober uspeh je končal svoj govor in proglasil razstavo za otvoreno. G. minister dr. Kramelj je v svojem daljšem govoru med drugim apeliral na zbrano občinstvo, da pokaže slogo, kakor na tej razstavi na gospodarskem polju, tudi dne 8. novembra na narodnem polju in da Slovenci pokažimo, da smo za aktivno državno sodelovanje. G. minister Pucelj je pozdravil to gospodarsko prireditel in pozival navzoče istotako, da se izjavijo dne 8. novembra t. l. za narodno in državno sodelovanje. Pozabijo naj se vsa prejšnja strankarska in osebna nasprotstva.

p Sadjarski sestanek. V nedeljo 11. t. m. ob 15. uri je bil sadjarski sestanek v dvorani Narodnega doma. Sestanek je bil prav dobro obiskan. Udeležili so se ga oni strokovnjaki, ki so bili na sadni razstavi in ki so izrabili to priliko. Nadaljno poročilo o razstavi odnosno sadjarskem sestanku sledi.

p Otvoritev nove trgovine. Marija Petek otvorila 1. novembra t. l. trgovino s steklenimi izdelki v hiši Alojzija Brenčiča, ki preurejuje v to svrha obratne prostore. Je to prva narodna trgovina te vrste.

p Tedensko službo požarne brambe od 11. do 18. t. m. ima prva desetica prvega voda, in sicer vodnik Dasch ter desetnik Kropf. Rešilno službo imajo šofer Mahač ter Karel Pogačnik in Franc Korže.

Zdravniška iz Kitajske

Ni je dežele na svetu, ki bi nudila tujcu tako nadvse zanimive vpoglede v kulturne razmere, v navade in običaje prebivalcev kakor Kitajska. Kitajci so, kot verni nasledniki svojih pradedov, neznansko ljubeznivi in dobrovoljni, toda v gotovih slučajih tudi maščevalni.

Da karakteriziramo te lastnosti, hočemo podati sledeči primer:

Na Kitajskem dobiš zdravnike v evropskem zmislu samo v velikih mestih, moderne farmaceutske zdravstvene preparate kakor: Panflavin, sredstvo proti infekciji, prehladu in boleznim v vratu, ali Aspirin-tablete proti prehladu in revmatični boleti dobiš tudi samo v vele-mestnih lekarnah. V manjših mestih in na vaseh zdravi pa ljudi ljudski zdravniki.

V nekaterih provincinah obstojajo predpisi za ljudskega zdravnika, da mora na hišnih vratih objaviti imena onih, ki so potom njegovih rok prešli v lepšo večnost. V drugih provincinah je pa navada, da sorodniki pokojnika za novo leto, pred hišnimi vrati ljudskega zdravnika postavijo gorečo svečo. Oni ljudski zdravnik, pred katerimi vrati je najmanj sveč, velja za spret-nega in nenevarnega.

Gelje

* Smrtna kosa. V nedeljo 11. t. m. je v Spodnji Hudinji št. 16 umrl Govedič Gregor, vpokojeni uslužbenec celjske cinkarne. — V javni bolnici sta v ponedeljek 12. t. m. umrli 29-letni Rabuza Matija, delavec mestne občine celjske, stanujoč v Zavodnem št. 13, ter 2-letna hčerka malega posestnika iz Zuzna Frančiška Artnak. Pokojnim blag spomin, preostali naše sožalje!

* Davna uprava v Celju objavlja, da so razporedi za pridobitno in davek na poslovni promet za leto 1931 v smislu čl. 131 zakona o neposrednih davkih razgrnjeni pri davčni upravi v Celju na javen vpogled od 12. do 19. oktobra t. l. ter da se dostavijo poedini davčnim zavezanecem posebni plačilni nalogi.

* Predavanje o zavarovanju trgovskih in zasebnih nameštencev. Trgovsko društvo v Celju ter Pomočniški zbor pri gremiju trgovcev v Celju bosta priredila v sredo 14. t. m. ob 20. v spodnjih prostorih Narodnega doma predavanje o obveznem bolniškem ter višjem zavarovanju trgovskih in zasebnih nameštencev pri trgovskem bolniškem in podpornem društvu in o pokojniškem zavarovanju. Predavali bodo ravnatelj Podgoršek ter glavni funkcionarji trgovskega bolniškega in podpornega društva ter Pokojniškega zavoda v Ljubljani. Predavanje bo zelo zanimivo ter poučno in je važno za vse zavarovance ne glede na društveno pripadnost. — Pomočniški zbor pri gremiju trgovcev v Celju obvešča vse trgovske in zasebne nameštence, da bodo v sredo 14. t. m. po predavanju v Narodnem domu na razpolago seznanili, v katere se bodo lahko vpisali tisti, ki žele plačevati predpisano odkupnino za ljudsko delo na bavihinskih cestah v mesečnih obrokih.

* Dve tatvini. Delavec Ratej Franc iz Sv. Jurja ob južni žel. se je v nedeljo zvečer pripeljal iz Laškega v Celje. Ko je izstopil, je opazil, da mu je med vožnjo nekdo ukradel listino, v kateri je imel dvatisoč francoskih frankov. — Čevljarskemu pomočniku Repniku Antonu je nekdo v nedeljo zvečer v čakalnici na celjskem kolodvoru ukradel aktovko v različno vsebino. O obeh tatvinah vodi policija preiskavo.

* Izročitev častnega članstva celjskih šahistov g. vladnemu svetniku Lileku. V soboto zvečer se je v klubovi sobi Kluba celjskih šahistov v hotelu »Evropa« vršila skromna a prišrna slavnost. Predsednik g. dr. Schwab je v svečanem govoru slavil zasluge vladnega svetnika Lileka ter mu sporočil, da ga je klub imenoval svojim prvim častnim članom. G. strokovni učitelj Grašer je nato slavljencu izročil umetniško izdelano diplomu. G. vladni svetnik Lilek se je v ginjnih besedah zahvalil. Diploma je razstavljena v trgovini Strmec-ki na Kralja Petra cesti.

* Aretacija. Policija je aretirala radi potepušstva brezposelnega delavca Albina C. iz Ko- bedri pri Litiji. Izročili so ga sodišču.

Nedelja brez požara

Preteklo nedeljo ni bilo niti v Celju niti v njegovi bližini in daljni okolici nobenega požara. To je po treh mesecih prva nedelja brez požara!

Gornja Radgona

Dramatično društvo, ki je delovalo dolgo vrsto let, je v likvidaciji. Njegovo imovino bo dobil dramatični odsek Sokola, ki bo pod agilnim vodstvom režiserja g. D. Pahorja pričel zopet poživljeno delovati. V letošnji sezoni je na programu kar sedem gledaliških predstav: Nu- šičeva »Sunljiva oseba«, Ancengruberjeva »Sla- ba vest«, Tušičeva »Golgota«, Molnarjev »Vrag«, Schönekejeva »Otroška tragedija« ter ponovi- tev predstave »Nicomedi: Ostanek«, s katero je dramatično društvo letos poleti gostovalo v Radenci. Uporiziti se nameravajo tudi vsaj dve otroški predstavi, in sicer »V kraljestvu palčkov« ter »Snežulčica«. Vsi, ki imajo veselje do igranja naj se javijo pri g. Pahorju.

Nesreča pri delu. V mehanični delavnici Iva- na Kozarja na Spodnjem Grisu so popravljali in preizkušali avtomobilski motor starejše kon- strukcije. Pri tem delu je bil med drugim za- poslen tudi vajenec Rosman Janez, ki je pri imenovanem mojstru v uku komaj par tednov. Pograt je moral motor, kar je bilo za mlade- ga, nekega in šibkega vajenca vsakega pre- težak posel. Ročaj mu je zdrknil iz prstov ter ga z vso silo udaril po roki in mu zdrobil obe kosti v podlahti. Mlademu ponesrečencu je uravnal zlomljeno roko dr. Breznik.

Al Jennings: Pesnik in bandit

Nobene misli nisem zmogel. Bilo mi je, kakor da se mi je kri izpremenila v razbeljeno tekočo že- lezo in kakor da se moram zdaj-zdaj zadušiti v tem pekočem žaru. Bilo je, kakor da sem od groze otrpnil in ohromel. V strahotni molk je udaril glas mojega očeta, ki je zajokal, ves izmučen, ves pomandran od strahu, in čigar jok se je nenadoma zadušil v nekem zateglo piskajočem zvoku. Ta jok je šel skozi mene kakor ostrina noža.

Pepelnato siv, nebogljen, z rokami, visečimi ob bokih, z globoko vdrtimi očmi je oče omahnil proti vratom.

Napol oblečen sem planil mimo njega pa po cesti do krčme. Nekaj črnega, skrivljenega se je mimo- grede zrušilo predme. Dvignil sem roko, da bi od- sunil.

— Samo jaz sem... Eda so ubili... teci brž.

Bil je John. Njegov obraz je bil ena sama rdeča rana. Od njegovega plašča je kapljala kri. Njegova desna roka je bila ob ramenu zdrobljena.

— Brži! je zasopel iz sebe. Teci, saj meni ni nič.

Samo rama. — Ed je ustreljen. Za božjo voljo teci brž.

Ed je bil mrtev. John je umiral. Srce mojega očeta je bilo strto.

Roparski morilec Rudolf Mohorko se je v zaporu obesil

Izvršil je smrtno obsodbo nad seboj s svojim pasom

Na vesti je imel sedem roparskih umorov

Maribor, 12. oktobra.

Včeraj popoldne ob 16. uri je paznik Ignacij Ploj opazil, da visi zloglasni razbojnik Rudolf Mohorko v svoji celici št. 34 obešen poldrugi meter od tal na omrežju okna. Obvestil je ne- mudoma predstojništvo sodnih zaporov, ki je odredilo, da so samomorilca sneli, obenem pa pozvali k njemu tudi uradnega zdravnika dok- torja Zorjana, ki pa ni mogel storiti ničesar drugega ko ugotoviti Mohorkovo smrt.

Obesil se je s svojim pasom

Mohorko se je obesil s svojim pasom, kate- rega je privezal na okno. V preiskovalnem za- poru, kjer je zaradi varnosti nosil jetniško obleko, je bil Rudolf Mohorko precej miren. S pazniki, ki so ga posebno skrbno nadzoro- vali, kakor tudi s preiskovalnim sodnikom dr. Grmovškom je govoril vedro in prijazno. Večkrat pa je dejal, da se ne bo dal soditi in obesiti, marveč, da bo samega sebe sodil. Te njegove izjave niso niti pazniki, niti preisko- valni sodnik jemali preresno, ker ni kazal ni- kakršne razburjenosti in potrnosti.

S tekom pojedel kosilo

Tudi včeraj dopoldne je bil veder in opoldne je s tekom pojedel kosilo. Za samolastno just- fikacijo se je odločil najbrže šele popoldne.

Po odredbi sodnika so truplo razbojnika takoj odpeljali na mestno pokopališče na Po- brežju, kjer so ga v vsej tišini pokopali.

Usoda nezakonskega otroka

Mohorko je bil nezakonski sin služkinje. Do 9. leta je živel pri teti v Gradcu, kjer je hodil tudi v šolo. Od 9. do 12. leta pa je bival pri babici v Studencih. Tam je dovršil vse razrede ljudske šole. Govoril in pisal je slovensko in nemško. Po šoli je postal pastir in mali hlapec pri raznih posestnikih v okolici Maribora, po- zneje pa tovarniški delavec in hlapec.

Iz ječe v ječo

Prvič je bil v ječi leta 1923. zaradi tatvine in do leta 1928. so ga zaradi različnih deliktov kaznovali še petkrat. Zadnja kazen je trajala leto dni ječe. Iz te ječe je odšel k vojakom v Ljubljano, od koder pa je čez mesec dni pobeg- nil in se kot vojaški begunec skrival pod tuji- mi imeni v obmejnem jugoslovanskem in av-

Požar pri Slov. Konjicah

Požar je izbruhnil v nedeljo zjutraj okrog 2. pri posestniku Bornšku v Stranica pri Konji- cah. Ognjeni zublji so upepelili gospodarsko in stanovanjsko poslopje. V soboto zvečer so tam- kaj kužili koruzo precej pozno v noč. Obstoj- ja možnost, da je vsoled nepravilnosti začelo tleti na skednju in je tako ogenj upepelil vsa sosednja poslopja. Konjiški požarni brambci, ki je s svojim avtom in motorno brizgalno bila takoj na mestu nesreče, je vzel pomanjkanju vode uspelo obvarovati sosednja poslopja, ki bi bila prav lahko postala žrtev plamenov.

Truplo neznanca brez glave

Našli so ga pri Celju — Nihče ne ve, kdo je mrtvec

Celje, 12. oktobra.

V nedeljo popoldne okoli 5. ure so na Mi- klavčevem hribu v gozdu posestnika Tomažiča, po D. Marjančnika, našli truplo neznanega mo- škega. Truplo je bilo brez glave. To so našli šele potem nekaj metrov v stran. Obveščeni so bili orožniki, ki pa tudi identitete mrtveca niso mogli dognati. V ponedeljek si je truplo ogledala sodna komisija, naker so ga prepe- ljali na okoliško pokopališče. Truplo je že pre-

In vse sem imel na vesti samo jaz. Nikoli še ni mogel nihče biti tako skrušen in skesan, kakor sem bil jaz tisto noč. Vse skupaj je bilo samo plod moje surove divje narave. Pravi morilec je bil samo moj neobvladani temperament. O, da bi ne bil nikoli pri- šel domov na obisk! Da bi bil ostal v gorah! Ali da bi me bili v Las Cruces obesili takrat! Na kratki poti do krčme so se vse te grenke misli zažrle vame kakor tolpa pobesnelih psov.

Ko sem planil skozi vrata, so ljudje v krčmi sko- čili narazen, kakor da je strela udarila mednje. Eni so lezli pod igralno mizo, drugi so drli k vratom. V hipu je bil prostor prazen.

Tam na tleh pa je v veliki mlaki gorke krvi na svojem obrazu ležal moj brat Ed. Tik pod lobanjo so mu bili prestrelili glavo.

Vse, kar je bilo dobrega in človeškega, vse, kar je bilo mehkega v meni, mi je tedaj vstalo do grla in v joku bruhnilo iz mene in tisto uro, ko sem tam sedel z glavo svojega brata v naročju, z njegovo krvjo po obleki in na rokah, je vse umrlo v meni. Smrt se mi je prikradla v dušo z razdejanjem, ki je bilo še strašnejše od telesne smrti mojega brata.

Nihče ni rekel nobene besede, nihče mi ni prožil roke, dokler se ni čez nekaj časa zdravnik sklonil k nama.

— Pusti, Al, da bom potipal, vstani zdaj.

Pri teh besedah je lokal naenkrat spet oživel

strijskem ozemlju. Včasih je delal, večinoma pa kradel in ropal.

Sedem roparskih umorov na vesti

Dne 24. septembra 1929. leta je napadel z Rudolfom Kovačem dva posestnika pri Dev. Mariji v Puščavi, ki sta nosila iz Maribora okrog 25 tisočakov. Hotel ju je oropati, pa se mu to le ni posrečilo. Stiranajst dni nato je z istim pomočnikom ubil in oropal v Šobru po- sestnika Rudolfa Kanclerja. Temu je vzel 1700 dinarjev. Letos, 31. marca je pa v Jelovcu ubil vso Dobajevo družino, 5 oseb. Plen pa je zna- šal komaj 2000 Din. Ze poprej pa je umoril tudi posestnika Fingušta iz Podobe pri Prager- skem, kar je priznal šele v preiskovalnem zaporu. Vsega skupaj je imel na vesti 7 ropar- skih umorov, več poskusov in celo vrsto vlo- mov in tatvin, tako da je dosegel žalostni sloves največjega zločinca v Sloveniji. Za njim se je sedaj zakril grob in javnost se je oddah- nila.

Izpustitev obdolženega šumandla

Tukajšnje sodišče je izpustilo posestnika Su- mandla iz Limbuša, katerega je morilec Mo- horko obdolžil soudeležbe pri umoru posestnika Fingušta. Ustavili so tudi nadaljnje postopanje proti njemu.

cej razpadalo in je po mnenju zdravnika že šest tednov ležalo v gozdu. Nekemu drugemu posestniku se je zdelo, da je mrtvec identičen z nekim človekom, ki je pred časom prošil pri njemu oeta in mu dejal, da mora piti, ker ima zlatenico. Obraz neznanca je bil v resnici ves rumen. Pri mrtvecu so našli nekaj listin, katere bodo na sodišču pregledali.

»Seki ro mi daj, pa te bom udaril!«

Litija, 11. oktobra.

Kresnice se hitro razvijajo, posebno odkar so v obratu žnjenice. Tako so si gasilci postavili v kratkem času lep gasilni dom. Gradi ga tvr- dka Zluhec & Božič iz Trbovelj. Tvrda ima raz- zen hrastniških delavcev zaposlenih tudi nekaj svojih, t. j. Trboveljčanov. Med domačini in te- mi pa vlada že od nekdaj sovraštvo. Preteklo soboto je prišlo do prepira med delavcema Hvalo in Gregorčičem.

Ta je imel v roki sekiro, ki jo je pač nič hudega sluteč izročil Hvali, ko mu je ta re- kel: »Če mi daš sekiro, pa te usekam!« Mislil je, da se le šali, mu je takoj izročil, dobil pa je za naslednji trenutek udarec po glavi. Na srečo je sekira oplazila samo ob strani, sicer bi bil udarec smrten. Poškodovanega je obvezal dr.

Ukmer, dočim se bo moral Hvala zagovarjati pred sodiščem.

Seja ljubljanske občinske uprave

bo v četrtek, dne 15. t. m. ob 17. uri. Na dnev- nem redu javne seje je po naznanilu predsed- stva in odobrenju zapisnika zadnje seje po- ročilo finančnega odseka o kreditu za nakup mask proti strupenim plinom za poklicne ga- silce, o prošnji zadruga »Dom in mir« za opro- stitev prirastkarine, o naročilu ljubljanskih slik na poštnih dopisnicah, v odpisu dolžne na- jemnine Ivanu Vojskoviču, o prispevku k stro- škom kurjave in razsvetljave za gremialno šole v Ljubljani, o napravi začasne ograje v dre- vesnici osrednjega šolskega vrta, o prodaji mest- nega zemljišča v Kolesiji M. in C. Staniču in o pritožbi proti predpisu prirastkarine Josipa Jamnika in Emila Auersperga, Marije Pavlič in Josipa Pretnarja.

Gradbeni odsek bo poročal o prošnjah za parcelacijo zemljišča, katere so vložili Lesjak Anica, Bregar Franc, Turk Rajko, American Motors in Popovič Evald, od odstopu sveta za regulacijo Malega grabna, o razlastitvenem po- stopanju zemljišč Ane Trdina za podaljšanje Karel Kotnikove ulice, o prošnjah Zelenika Franca, Tavčarja Cirila, Pleška Viljema in Aleksandra in Ivanke Golje za odprodajo mest- ne parcele, o prošnji Dovgana Rudolfa za vr- nitev njegove parcele, o pritožbi dr. Azmana proti odloku stavbnega dovoljenja, o podpisu reverza Štebe-Slokan, Zidana Alojzija, J. Ko- slerja in Förster- Gogale iz naslove stavbnega dovoljenja, o napravi perišča ob mestnem ko- pališču na Ljubljani, o prošnji Mališa Franca za preložitve Hajdrihove ulice in o regulaciji mesta Ljubljane.

Personalno-pravni odsek bo poročal o proš- njah za sprejem in ljubljansko domovinsko zvezo, o prevzemu in vzdrževanju državnih mostov v Ljubljani, o prenosu lastništva pokopališča pri Sv. Krištofu na pokopališki sklad v Ljub- ljani, o imenovanju zastopnikov mestne občine ljubljanske v zadrugi odbor stavbnih zadrug in o pogodbi med Maloželezniško družbo d. d. in ljubljansko mestno občino.

Občinski svetovalec Anton Likozar bo stavil samostojen predlog o porabi ostanka enomil- jonskega posojila za zgradbo malih stanovanj. Na tajni seji bodo razpravljali o prošnji neke vdove za določitev vdovnine, o prošnjah za raz- pisano službo mestnega zdravnika, o predlogu za časno vpokojitev nekega bolnega doho- darstvenega prejemnika, o prošnji nekega po- godbenega uradnika za zagotovilo službe po do- služenju vojaškega roka in o brezplačnem in bolniškem dopustu dveh licejskih profesorjev.

Nova tovarna za čevlje v Konjicah

Slov. Konjice, 12. oktobra.

Tovarno čevljev ustanovi tukajšnji tovarnar usnja g. A. Laurich. Nameščena bo v prostorih bivše usnjarne g. Bauman, katere je pred krat- kim nakupil g. Laurich. Vsi potrebni stroji so že dospeli, kakor je tudi poskrbljeno že za stro- kovno vodstvo obrata. Tovarna bo izdelovala vseh vrst čevlje ter je poleg vseh dobrih stra- ni, ki jih bode imela, pozdravljati še dejstvo, da bode v novem obratu dobilo rednega zaslu- ka okoli sto tukajšnjih delavcev.

Slovenske Konjice

Podružnica »Bata«, ki je nameravala v na- šem trgu ustanoviti prodajalno čevljev ter je v ta namen še preuredila prostore v hiši g. Ha- senbichela, se ne nastani v Konjicah.

Tatovi koles so se pojavili pretekli petek v večernih urah na našem trgu. Ze dalje časa ni bilo slišati o podobnih tatvinah. V petek zve- čer pa sta v večernih urah okoli 20. izginili kar dve kolesi, in sicer g. Založniku, mizarske- mu mojstru in g. Dvorniku, tukajšnjemu pismo- noši. Oba okrodovalca trpita izdatno škodo, ker sta bili kolesi še v prav dobrem stanju. Za ta- tovi manjka vsaka sled. Kolesarji pazite na svoja vozila!

Litija

Poroka. Poročila sta se Leopold Knol, lastnik krojaškega ateljeja in zvest naročnik »Jugoslo- vana«, in gdč. Silva Lajovic, hčerka trgovca Lajovica iz Litije. Agilnima zastopnikoma na- predne misli obilo sreče in naše iskrene če- stitke!

pred menoj. Od vseh strani so se k nama gnetli ljud- je. Njihovi glasovi in besede so prihajale do mene, kakor da se skale trgajo v gorah.

— Tukajle je sedel in je metal kocke, je nekdo začel, pa ga je nekdo prekinil in spet se je nekdo oglašil vmes.

— Od zadaj so streljali —.

— Prikradli so se noter —.

— Streljali so nanj, ko je bil že na tleh —.

— In Johna so tudi skoraj končali —.

— In nazadnje so se pobrali kakor volkovi —.

In potem so vse povzeli še enkrat in so vse še enkrat pripovedovali od začetka.

Temple Houston in Jack Love sta bila prišla sko- zi zadnja vrata, šla mimo godcev in se ločila. Hou- ston je stopil pred Eda, Love pa se je na skrivaj splazil za njegovo mizo. Oba sta bila pijana.

— Ali se boste opravičili pred menoj? je siknil Houston.

Ed se je okrenil in ga pogledal. Love je stal za njegovim hrbtom.

— Pridite, kadar boste trezni. Tedaj se bova raz- govorila o opravičevanju.

To je vse kar sem želel, je odgovoril Houston in se odugal. V tistem hipu je Love Edu nameril svoj revolver na glavo in sprožil. Ko se je Ed zgrudil, je Houston planil nazaj in izstrelil še dve krogli v lo- banjo mojega brata.

Motvoz Grosuplje

domač slovenski izdelek

Tovarna motvoza in vrvarna Grosuplje pri Ljubljani.

Zahtevajte vzorce in cenike brezplačno

Nepotrebne izgube naših izvoznikov in sadjarjev

Poročilo z dunajskega sadnega trga

S češpljami smo pri koncu. Ali tudi konec je prav neugoden za ta naš izvoz, in sicer povsem po krivdi naših ljudi, kakor vedno. — Ko je po deževnih dneih zopet posijalo sonce, da je bilo mogoče trgovati in nakladati, so naši izvozniki tako strašno preplavili srednje-evropske trge, da so cene morale katastrofalno pasti. Na Dunaju je bila cena na soboto še 60 do 70 grošev, takoj v ponedeljek pa... niti 30 grošev. Ves teden se cena ni mogla popraviti do 40 grošev, a blago je stalo do Dunaja najmanj — 45 grošev. Računajte izgube.

Se hujše vesti imamo iz Prage. Tam je ostalo na postajah okrog 40 vagonov, za katere se nihče niti zmenil ni, ker je bilo na nje več stroškov nego bi se za nje dobilo. Pripovedujejo se naravnost komične zgodbe, kaj so s tem našim blagom počenjali.

V Jugoslaviji pa so izvozniki cene naravnost blazno naterali navzgor. Od poluradne strani imamo poročilo, da so bile cene okoli Jagodine in Kruševca od 1:40 do 1:60 Din. Ali v resnici so jih poklicani in nepoklicani izvozniki dvignili do 3 Din. Te češplje stanejo do dunajskega trga do 55 grošev, a za nje se je prejelo po 40 do 45 grošev. Torej pri vagonu do 7000 Din izgube.

Znan ljubljanski Gorican, strokovnjak v izvozu sadja, je bil z velikim številom koškov tam okoli Jagodine, Kruševca, Kragujevca in je pametno kupoval ter pošiljal na razne kraje srednje Evrope. Plačeval je največ 137 para,

kajti ta cena je še bila pametna. Pa so mu pridili iz Jagodine v Kragujevac trije Jagodinci, ki so dvignili cene tako visoko, da je naš Gorican prodal Jagodincu vse svoje koše z lepim dobičkom ter pobegnil... Prišel je na Dunaj in tu videl, da so Jagodinci pri istem blagu izgubili zadnje hlače, ako jih še imajo. — Zopet je tu en tak tič, ki je plačal po Din take češplje, ki so bile na Dunaju prodane po večini za žganjekuho... Pri dveh malih vagonih je najmanj 20.000 Din izgube.

Z našim grozdem je konec še predno smo s tem izvozom prav začeli. Prvi vagon iz Smedereva se je prodal po 90 grošev, tako da je bilo pričakovati čisto nad 4 dinarje. (Stroškov je okrog 35 grošev, raje kaj več). Še ni bilo prodano pol vagona, ko sta bila tu še dva vagona in tu so že začeli prodajati po 70 grošev in še drugi dan po 55 in 50 grošev). Tako ne ostane za to grozde niti dobrega poldrugega dinarja. Danes se potika po trgih nekaj izvoznikov iz Prekopsavja, ki tekmujejo drug pred drugim, kdo več izgubi. In to brez resnične potrebe, edino za to, ker prihajajo sem izvozniki, ki ne poznajo trga in zaupajo blago vsakemu spekulantu, ki na njihovo kožo blago razmetava, samo da se ga do večera iznebi, kajti drugi dan so tu drugi »magarici«, ki jim stojnico napolnijo.

Z jabolkami ni še nič količjak stalnega. Tu treba — čakati. Orehe ponujajo iz raznih krajev Bosne po 4:50 do 4:75 Din franko meja nad Mariborom. A. G.

Dolarska kriza

Komaj je svetovno gospodarstvo zopet prišlo do sape radi velikega presenečenja, ki ga je povzročila angleška imperijalna veljavnost, se že javljajo nova, nič manj presenetljiva poročila o nesigurnosti ameriškega dolarja. V soboto se je na curški borzi nepričakovano znižala kvotacija dolarja od 56 — dinarjev za en dolar na 55:50 dinarjev.

Včeraj se je situacija na videz sicer zopet zboljšala, vendar je to samo bežno zdravilo ameriške Federalne banke, ki je takoj intervenirala. Vprašanje pa je, koliko časa bodo trajala sredstva za intervencije. Položaj je v bistvu popolnoma neizpremenjen. Tudi pri Angleški banki so bile te kapljice šele sigurni simptom težke finančne in gospodarske bolezni angleškega imperija.

Kot preganjena zver beži zopet kapital iz Amerike, kamor se je pred dnevi jedva usidral. Vsi oni, ki so slepo zaverovani v popolno stabilnost in nepremakljivost tujih veljav, med temi bodo gotovo tudi nekateri naši domači dezertjerji, se zaenkrat še tolažijo s prihodno dolarsko kontrmino. V resnici pa se tudi v Ameriki čedalje bolj uveljavlja kriza zaupanja, ki je razprostrla svoje grabljljive sesalke narodnega premoženja preko oceanov.

Valutarno politična teorija nas uči, da je zlata podloga vsake nacionalne veljave v delnem odstotnem razmerju napram bankovcem, ki so v obtoku. Pretežni del bankovcev je potemtakem materialno nepokrit in to iz razloga, da ne bodo vsi lastniki bankovcev istočasno zahtevali izplačila v zlatu. Ni čudno, če so oni neizirni kapitalisti bežali od ene veljave do druge, nazadnje pa se zatekli k zlatu. To zlato se je pričelo tezavrirati. Tako je prišlo, da je morala Amerika v zadnjem času francoski Narodni banki odšteti eno osmino svoje zlate zaloge. Tragika te zadeve pa obstoji v tem, da se nahaja beg od veljave stalno v geometrični in ne aritmetični postopki napram zniževanju zlate podloge.

K temu pa prihaja še dejstvo, da so ameriške banke ravnotako, kakor evropske, investirale kratkoročne vloge svojih vlagateljev v dolgoročno industrijska, obilgacijska in hipotekarna posojila. Ogromno število bank in bankirjev je radi tega moralo v zadnjih mesecih zapreti svoje poslovalnice, ker niso mogle zadovoljiti svojih upnikov-vlagateljev. Če bo ta kriza zaupanja še nadalje trajala — in do sedaj še ni prav nikakih znakov izboljšanja —, potem morajo zaiti v plačilne težkoče tudi ameriške velebanke. Če se to zgodi, pa se mora zrušiti vse svetovno finančno gospodarstvo, ki bo s tem izgubilo drugi oporni steb.

Če se bo grozeča kriza s tvorbo Hoover-jeve garancijske banke in s povečanjem obtoka bankovcev, ustavila ali vsaj omilila, je vprašanje bodočnosti. Vsi ti ukrepi pa bodo v vsakem slučaju imeli ogromen vpliv na evropsko gospodarstvo. Vsa inozemska posojila na newyorškem trgu so že po več tednov povsem suspendirana. Hooverjevi odpisi vojnih posojil, razni njegovi moratoriji reparacijskih obveznosti se bodo razblinili. Ameriška javnost bo primorana pod težo novega stanja reklamirati medvojni plačila. — »Ali, od kje bom jemal, da bom Ameriki dajal...« To bo refren evropske žalostinke na grobu njenega gospodarstva. Finančni in gospodarski sistem Evrope in vsega sveta je postal v notranjosti preperel in nezmožen prenašati vse one ogromne zahtevke, ki jih prinaša nova doba. Okrog tega dejstva se morajo vrteči misli in tudi skrbi finančnikov, gospodarstvenikov in tudi politikov.

× Seja Zveze denarnih zavodov v Zagrebu. Zastopniki naših denarnih zavodov, ki so se mudili tri dni v Beogradu in zborovali o sedanji situaciji naših denarnih tržišč z meročajnimi krogi in zastopniki Narodne banke. V soboto so se razgovori nadaljevali v Zagrebu,

kjer so bili sprejeti tudi razni pregledi v svrhu omiljenja položaja v denarnem prometu.

× Nov način v prevozu italijanskega sadja in povrtnine. Neka italijanska finančna skupina je nabavila nekoliko padobrodov težine 3 do 4000 ton, ki se bodo preuredili in uporabljali za brzovozni prevoz južnega sadja in povrtnine iz južnih italijanskih luk v severozapadne evropske države in sicer v pristanišča Amsterdam, Hamburg, Oslo, Kopenhagen in Gdini.

× Informativno potovanje upravnika PAB. V Dalmacijo je prispel direktor Priv. agrarne banke. Posetil je najvažnejše kraje Primorske in Zetske banovine. Potovanje ima namen, da se najvišji zastopnik naše poljedelske kreditne institucije na licu mesta prepriča o kreditnih prilikah prebivalstva.

× Prodaja lesa. Direkcija šum kraljevine Jugoslavije v Ljubljani sprejema do 27. oktobra t. l. ponudbe glede prodaje lesa. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani).

Dobave.

Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 15. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 2500 kg olja za osovine; do 22. oktobra t. l. pa glede dobave 100 komadov karbidnih svetilk.

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 17. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 400 kg železa; do 19. oktobra t. l. glede dobave električnega materiala in 100 kg snazilne volne; do 26. oktobra t. l. pa glede dobave 5000 kg ovsa.

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 19. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 5000 kg tračnikov, 5 komadov železnih ventilov in 600 kg cilindričnega olja; do 28. oktobra t. l. pa glede dobave 2500 kg kave.

Direkcija državne železarnice Vares sprejema do 21. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 15.000 kg sena, 10.000 kg ovsa, 650 zavitoč železnikov in 2000 kg pocinkane železne pločevine.

Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 22. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 6000 kg bencina; do 29. oktobra t. l. pa glede dobave 800 komadov spojk.

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled).

Borzna poročila

dne 12. oktobra 1931.

Devizna tržišča.

Ljubljana, 12. oktobra. Amsterdam 100 h. gold. 2268-28—2275-12, Bruselj 100 belg 784-84 do 787-20, Curih 100 frankov 1098-45—1101-75, London 1 funt 214-06—221-56, Newyork 100 dol. 5596-50—5613-50, Newyork 100 dol. 5585-50—5602-50, Pariz 100 frankov 220-24 do 220-90, Praga 100 kron 165-86—166-36, Trst 100 lir 286-32—292-32.

Zagreb, 12. oktobra. Amsterdam 2268-28 do 2275-12, Bruselj 784-84—787-20, London 214-06 do 214-88, Milan 286-32—287-22, Newyork 5596-50—5613-50, Newyork 5585-50—5602-50, Pariz 220-24—220-90, Praga 165-86—166-36, Zürich 1098-45—1101-75.

Beograd, 12. oktobra. Amsterdam 2268-28 do 2275-12, Berlin 1316-50—1347-50, Dunaj 698 do 722, Bruselj 784-84—787-2, Curih 1098-45 do 1107-45, London 214-06—221-56, Milan 286-76 do 292-52, Newyork 5585-50—5602-50, Pariz 220-44 do 222-90, Praga 165-86—166-36.

Curih, 12. oktobra. Pariz 20-09, London 19-30, Newyork 509-50, Bruselj 71-30, Milan 26-20, Madrid 46—, Amsterdam 206-60, Berlin 118-80, Stockholm 118-50, Oslo 112-70, Kopenhagen 112-70, Sofija 3-70, Praga 15-09.

Vrednostni papirji.

Zagreb, 12. oktobra. Drž. papirji: 7% inv. pos. 62—68, voj. škoda ar. 297 bl., kasa 297 bl., dec. 303—306, 4% agr. obv. 30 (75), 7% Bler.

ar. 54:50—55:50 (55—55:50), kasa 54:50—55 (55), 8% Bler ar. 59—60:50 (59—60), kasa 60:50 bl. 7% pos. hipot. b. 63—70, 6% begl. 44—46. — Banke: Poljed. 38—43 (38—45), kredit 121 do 126 (121), Hrvatska 50 d., Praštediona 957:50 do 965 (957:50), Union 120 bl., Jugob. 67—68 (67), Obrtna 36 d., Srbska b. 186—187 (186), Ljublj. kred. 115—118 (118), Medjunarodna 68 d. — Industrija: Narodna mlin. 10 bl., Gutt. 105 d., Sečerana Osijek 160—170, Trboveljska 190—200, Slavonija 200 bl., Vevče 115—120 (115), Slaveks 20—25 (20), Danica 65 bl., Drava 185—190, Brod vag. 55 bl., Ragusea 300 bl., Jadranska pl. 410 bl.

Žitna tržišča

Novi Sad, 12. oktobra. Pšenica: Sremska 78 kg 2% 235 z. Vse ostalo neizpremenjeno. Promet skupno 27 vag.

Budimpešta, 12. oktobra. Tendence: prijazna. Promet: sreden. — Pšenica: dec. 10:08—10:10, (10—10:02), marec 11:15—11:35. — Rž: marec 11:10—11:25. — Koroza: maj 12:95—13:04.

Ljubljansko lesno tržišče

Tendence neizpremenjeno mlačna, brez prometa.

Sport

Ilirija — jesenski liga prvak.

V nedeljo se je odigralo predzadnje kolo podsavezne lige. Glavna bitka se je topot vršila v Mariboru, kjer sta se srečala Maribor in Zeleničar. Maribor bi zadrževal neodločen izid in postal bi jesenski prvak z enakim številom točk kot Ilirija, pa z boljšo razliko golov. Ni mu bilo usojeno. Zgodilo se je, kar so poznavalci slutili — Zeleničar je odvzel Mariboru obe točki tako, da sedaj ni nobenega neporaženega moštva v ligi. Udarec je za Maribor tem hujši, ker bo skorodna sigurno padel po zadnjem kolu na tretje mesto — Primorju zadostuje, da premaga Svobodo in to je več kot verjetno.

Zeleničar je torej premagal svojega lokalnega rivala in sicer zaslužen s 3:1 (1:1). Ako bo prihodno nedeljo zmagal tudi nad Atletiki bo dobil stik z gornjo skupino in zna spomladati prav resno poseči v borbo za prvi dve mesti.

Ilirija je imela v začetku precej posla s Svobodo, nato pa je prišla njena višja nogometna kultura do veljave in je moral žilavi nasprotnik kloniti s 1:4 (1:1).

Stanje podsavezne lige:

Ilirija	5	4	0	1	12:9	8
Maribor	5	3	1	1	17:10	7
Primorje	4	2	1	1	9:4	5
Zeleničar	4	1	1	2	5:6	3
Svoboda	4	0	2	2	6:11	2
Atletiki	4	0	1	3	5:14	1

V ljubljanskem prvem razredu so se vršile tri tekme. Rezerva Ilirije je premagala rezervno Svobodo s 3:0 (1:0), Slovan je dosti nepričakovano premagal favorizirano Grafiko s 3:1 (0:1), dočim sta si Jadran in Hermes delila točki ter končala 1:1 (1:0).

Državno prvenstvo.

Državno prvenstvo je radi Balkanijade v Sofiji počivalo. Štirinajstredni odmor ni prinesel savezu nikakih lavorik, pač pa boleče poklonilo v obliki dveh porazov naše državne reprezentance.

V nedeljo se je odigralo kompletno 4. kolo. BSK je v Šabcu sicer sigurno zmagal s 3:0 (1:0), toda niti on, niti Mačva nista mogla z igro zadovoljiti.

Precej burno je potekla zagrebška tekma Gradjanski : Hajduk, Glasovi pravijo, da se ima mojster z morja zahvaliti samo sodniku, da ni zmagal. Tekma bi se mogla nazivati igra pokvarjenih šans. Rezultat 1:1 (0:0).

Na vročih sarajevskih tleh je slavila Concordia visoko zmago nad Saškom. 5:1 (2:0) je rezultat, katerega ni pač nihče pričakoval. Concordia je nudila igro, kakršne Sarajevo že dolgo ni videl.

Stanje prvenstva:

BSK	4	4	0	0	13:1	8
Gradjanski	4	3	1	0	5:2	7
Concordia	4	2	0	2	12:7	4
Hajduk	4	1	2	1	5:7	4
Mačva	4	0	1	3	3:10	1
Sašk	4	0	0	4	4:13	0

Ostale tekme.

Celje: Celje : Šoštanj 12:0 (8:0).
Beograd: Jugoslavija : Soko 4:1 (2:1).
Dunaj: BAC : Rapid 2:0 (0:0), Admira : Slovan 2:0 (1:0), WAC : Nicholson 4:1 (2:0), Austria : Wacker 1:1 (1:1).
Budimpešta: Ujpest : 3. okraj 6:4 (4:1), FTC : Szabaria 3:1 (1:0), Hungaria : Kispest 6:2 (6:0), Boscay : Somogy 1:0 (0:0), Vasas : Nemzeti 5:2 (3:1).

Balkanske igre v Atenah.

Predzadnji dan Balkanskih iger je prinesel Grkom ogromen uspeh. Od 90 mogočih točk, so si sami osvojili 42 ter si definitivno osigurali prvo mesto. Imajo sedaj 83 točk, Jugoslavija 55, Rumunija 42, Turčija in Bolgarija po 15. Zadnji dan tekmovalja obsega naslednje točke: Marathon, 400 m, 110 m zapreke, kopje, skok v daljavo in skok ob palici.

Rezultati so bili:
400 m zapreke: 1. Miropulos (G) 56"8, 2. Gri-goriu (G) 57, 3. Vitalis (R) 60"4, 4. Dremil

Klobase,

gostilni „Pod Skalco“

Izvrstna vsakovrsta pijača in razna jedila po najnižjih cenah. Vsak večer tudi godba — glasovir. Se priporoča

2229

(J) 61, 5. Vrbanc (B) 62.

Troskok: 1. Papanicola (G) 14'07 m (grški rekord), 2. Imoković (J) 13'60 m, 3. Panajet (R) 13'59 m, 4. Galopulos (G) 13'585, 5. Tefik (T) 12'865 m.

5000 m: 1. Hanos (G) 16:21'4, 2. Zukalos (G) 16:31'2, 3. Paveluk (R) 16:43, 4. Predanič (J), 5. Panajet (R).

200 m: 1. Mantikas (G) 22'4, 2. Mehmed Ali (T) 23, 3. Skok (J), 4. Kirzner (R), 5. Razez (Bolgarija).

Disk helenski: 1. Gančov (B) 36'94 m, 2. Karabatis (G) 36'20 m, 3. dr. Narančić (J) 35'41 m, 4. Molivdopoulos (G) 35'07, Havalec (R) 34'22 metrov.

Balkanska štafeta (800, 400, 200, 100): 1. Grčija 3:28'2, 2. Jugoslavija 3:33'8, 3. Rumunija 3:6'8, 4. Turčija 3:39'6, 5. Bolgarija 3:42'8.

Radio

Ljubljana, torek, 13. oktobra. 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 17.30 Otroški kotiček. 18.15 Salonski kvintet. 19.15 Dr. Ivan Grafenauer: Nemščina. 19.45 Dr. Fr. Veber: Erika in sociologija evangeli-jev. 20.30 Prenos in Novega Sada. 22.30 Čas in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Beograd, torek, 13. oktobra. 11.05 Plošče. 12.05 Radio orkester. 13.00 Kino. 13.35 Poročila. 16.00 Plošče. 17.00 Narodne melodije na harmoniki. 17.30 Klavirski koncert. 19.00 Popoldanski koncert. 20.00 Jugoslovanske pesmi. 20.30 Zagreb. 2.30 Dnevne novice in sport. 22.50 Radio orkester.

Zagreb, torek, 13. oktobra. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Poročila. 17.00 Radio orkester. 20.00 O pevskih metodah, predava Antonija Spiller. 20.15 Kulturne in društvene vesti. 20.30 Komorna glasba. 22.30 Poročila. 22.40 Lahka glasba.

Praga, torek, 13. oktobra. 11.00 Plošče. 12.15 Plošče. 12.35 Brno. 14.10 Plošče. 15.00 Bratislava. 17.35 Mladinska ura. 17.55 Plošče. 18.25 Večerni koncert. 19.20 Poljudna glasba. 20.10 Koncert. 22.20 Lahka glasba.

Ljubljana, sredo, 14. oktobra. Opoldanski program odpade. 18.00 Salonski kvintet. 19.00 Dr. Nikolaj Preobraženski: Ruščina. 19.30 P. dr. R. Tominec: Ivan Sergejevič Turgenjev. 20.00 Prenos R. Tauberjevega poslovnega koncerta iz Berlina. 22.00 Čas, dnevne vesti, napoved programa za naslednji dan.

Beograd, sredo, 14. oktobra. 10.00 Šolski radio. 10.30 Plošče. 12.05 Radio orkester. 13.30 O filmu. 13.35 Plošče. 17.00 Narodne melodije. 17.30 Radio orkester. 19.30 Predavanje. 20.00 Praga, Simfonični koncert. 22.00 Dnevne novice in sport.

Zagreb, sredo, 14. oktobra. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Plesna glasba. 19.20 Iz svetovne zgodovine: Kralj arški. 19.35 Kulturne in društvene vesti. 20.00 Simfonični koncert češke Filharmonije. 22.00 Poročila in lahka glasba.

Praga, sredo, 14. oktobra. 11.00 Plošče. 14.10 Plošče. 15.00 Moravska Ostrava. 17.10 Marionetno gledališče. 19.20 Pesmi. 19.50 Irski večer. 21.00 Koralni koncert. 21.30 Pianinski koncert.

Holandske gomolje

hiacint, tulipanov itd.

v 130 vrstah po imenih

nudi

Sever & Komp.

Ljubljana, Gosposvetska 5

Sprejme se

v službo

absolvent srednje tehnične šole z zrelostnim izpitom elektrotehniškega oddelka. Prošnje s popisom dosedanjega službovanja naj se naslovijo pod „Tehnik“ na upravo lista. 2249

HALO! HALO!

Vsa

pleskarska, sobo-

in črkoalkarska

dela prevzame

in strokovno iz-

vršuje

2228

Josip Marn

družba z o. z.

pleskar, ličar, sobo-

in črkoalkar

Ljubljana

Dunajska cesta 9

Cene zmerne!

Nogavice, roka-

vice, volna in

bombaž

sajcenoje in v velik

izbirli pri

KARL PRELOG

Ljubljana, Židovska

ulica in Stari trg.

Sokolstvo

Sokolsko zborovanje na Taboru

Zbor društvenih načelnikov sokolske župe Ljubljana. — Lep napredek v tehničnem oziru. — Priprave za vsesokolski zlet v Pragi leta 1932 in pokrajinski zlet v Ljubljani 1933.

Ljubljana, 13. oktobra.

Načelnikstvo Sokolske župe Ljubljana je sklicalo v nedeljo 11. t. m. sejo zbora društvenih načelnikov Sokolske župe Ljubljana, katere se je udeležilo od 50 društev in 15 čet, 34 društev in 5 čet. Sejo je otvoril točno ob 9. v mali dvorani Sokolskega doma na Taboru župni načelnik brat Lojze Vrhovec, pozdravil vse navzoče brate in sestre ter zlasti župnega starostar brata dr. Josipa Pipenbacherja. Po otvoritvenih formalnostih je izročil prvi pozdrave župnega starešinstva brat starosta dr. Pipenbacher, želeč zborovalcem čim lepših in trajnih uspehov. Govor brata staroste so zborovalci sprejeli z živahnim odobravanjem, nakar se je prešlo na dnevni red.

Poročilo župnega načelnikstva. Izčrpno poročilo o tehničnem delovanju Ljubljanske sokolske župe je podal načelnik brat Vrhovec. Iz njegovega poročila posnemamo, da se je delo v župnih edinicah zelo poživelo, društveni javni nastopi so povelično zelo dobro uspeli. Župa šteje danes 50 društev in 15 čet, od katerih je priredilo svoje letne nastope 44 društev, ki so povelično samostojno nastopila. Župnega zleta ni bilo, pač pa sta bila dva okrožna zleta v Dobu pri Domžalah in v Ribnici. V avgustu se je vršil župni prednjaški tečaj za vodnike naraščaja in deco, katerega se je udeležilo iz 25 društev 18 članov in 28 članice. V oktobru pa bo župni prednjaški tečaj za članice in članice novoustanovljenih društev in čet. Župnih tekem na orodju spomladi se je udeležilo 86 članov, 56 članice, 89 moškega in 65 ženskega naraščaja, lahkoatletskih tekem v septembru pa 39 članov, 24 članice, 41 moškega in 39 ženskega naraščaja. Celotno župno tekmo pa je dovršilo 23 članov, 13 članice, 31 moškega in 28 ženskega naraščaja. Udeležba je bila za župo kot je ljubljanska očitno precejšnja. Saveznih tekem v »Odbojki« se je župa udeležila v Mariboru in Zagrebu.

Končno je brat načelnik omenjal vzajemno delovanje župnega tehničnega odbora z društvi, apeliral na izvršitev sokolskega programa, zlasti sedaj, ko se bližajo veliki sokolski svečanosti IX. vsesokolskemu zletu v Pragi leta 1932. Poročilo brata načelnika je bilo soglasno sprejeto.

Župni zlet leta 1932. Brat načelnik je sporočil, da je načelnikstvo župe sklenilo, da se priredi drugo leto v Ljubljani župni zlet, ki naj bi bil priprava za vsesokolski zlet v Pragi in pokrajinski zlet v Ljubljani, ob priliki 70-letnice Ljubljanskega Sokola. Na predvečer zleta bi bila župna telovadna akademija, obenem z letom tudi izbirne tekme za zlet v Prago. Pri javni telovadbi bi nastopili tudi starejši bratje in sicer s prostimi vajami, ki se bodo setavile do prihodnje seje in na isti tudi predelale. Brat načelnik je pozval vse načelnike, da gledajo da bo število telovadcev tako, ki odgovarja župi, eni prvih v Savezu SKJ. Po daljši debati je nato zbor soglasno sklenil, da se vrši drugo leto župni zlet v Ljubljani. Dan in mesec bo določilo župno načelnikstvo. Okrožja naj priredijo svoje nastope pred župnim zletom.

Župni prednjaški tečaj za članice in članice novoustanovljenih društev in čet bo 18. do 31. oktobra t. l. v Ljubljani v Narodnem domu. Br. društva se pozivajo, da pošljejo čim več svojega članstva v ta važni prednjaški tečaj, kjer bodo predavali naši prvi sokolski delavci.

Določitev delovnega programa do konca leta. Delo v telovadnicah se mora poživeti, v to svrhu bo obiskal posamezna društva župni prednjak brat Slavko Rajner in absolutni saveznih prednjaških šol. Župno načelnikstvo bo sklicalo v najkrajšem času vse načelnike in načelnice v celodnevni tečaj, kjer se bodo predelale vse proste vaje za vsesokolski zlet v Pragi.

Informativna razprava o pripravah za vsesokolski zlet v Pragi. Vsesokolskega zleta v Pragi se mora župa udeležiti v čim večjem številu. Sodelovati mora pri javni telovadbi in tekmah. Savezno načelnikstvo bo poslalo vse potrebne informacije, zlasti pa je gledati na to, da bodo prijave točne. Pri prijavi se mora budno paziti, kdo bo šel v Prago, zlasti, da bodo udeleženci pravi Sokoli in dobro disciplinirani. Glede udeležbe naraščaja na zletu, da se ga udeleži v čim večjem številu, bo napravilo potrebne korake na seji zbora župnih načelnikov v Beogradu 19. t. m. župno načelnikstvo.

Služajnosti. Pri slučajnostih se je oglasilo k debati več bratov. Glavna točka je bila glede sokolskih krojev, ker je savezno načelnikstvo svoječasno sklenilo, da se zleta udeleži le ono članstvo, ki ima predpisano svečani kraj. Po daljši debati je bilo soglasno sklenjeno, da se telovadci udeležijo zleta v slavnostnem kroju. Redni in pridni telovadci naj si kroje izposodijo ali pa jim mora društvena uprava na ta ali drugi način pomagati do sokolskega kroja. Glede slavnostnega kroja članice pa je pojasnila načelnica sestra Mužinova. Ko so bili še prečitani in odobreni predlogi župnega načelnikstva za sejo zbora župnih načelnikov v Beogradu, je brat načelnik Vrhovec, s pozivom na vztrajno in požrtvovalno sokolsko delo zaključil od 12.15 uspešno sokolsko zborovanje. Zdravo!

Razglas

Krajevni šolski odbor v Škofji Loki razpisuje službo hišnika in šolskega sluga za narodno in meščansko šolo v Škofji Loki, ki bo obenem moral opravljati službo kurjača za centralno kurjavo. Mesečna plača po dogovoru. Nastop takoj. Prošnje je vložiti pri podpisnem odboru.

Krajevni šolski odbor v Škofji Loki, dne 9. oktobra 1931.

Predsednik: Hafner Josip, I. r.

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

VL. No. 45/37.

Pregled nalezljivih bolezni v Dravski banovini

od 21. septembra do 30. septembra 1931.

Po naredbi ministrstva za narodno zdravje S. br. 4948 z dne 21. marca 1930.

Srez	Ostali	Na novo oboleni	Odravali	Umrli	Ostanejo v oskrbi
Skupina tifuznih bolezni.					
Brežice	5	—	—	—	5
Celje	1	1	—	1	1
Celje (mesto)	—	1	—	—	1
Črnomelj	1	—	1	—	—
Dolnja Lendava	3	1	—	—	4
Gornji grad	3	—	1	—	2
Kranj	3	2	1	1	3
Konjice	4	—	—	—	4
Krško	3	—	—	—	3
Litija	2	—	—	—	2
Logatec	5	—	—	—	5
Ljubljana (srez)	6	1	—	—	7
Ljubljana (mesto)	7	—	—	—	7
Ljutomer	4	1	1	—	4
Novo mesto	2	—	—	—	2
Prevalje	3	—	—	—	3
Ptuj	—	1	—	—	1
Radovljica	—	1	—	—	1
Slovenjgradec	1	—	1	—	—
Skupaj	53	9	5	2	55

Griza. — Dysenteria.

Črnomelj	5	—	4	—	1
Dolnja Lendava	10	2	4	2	6
Kočevje	6	10	5	1	10
Krško	—	5	—	—	5
Litija	1	—	1	—	—
Logatec	—	5	—	1	4
Ljubljana (srez)	1	—	—	—	1
Ljubljana (mesto)	3	—	1	—	2
Metlika	1	—	1	—	—
Murska Sobota	3	—	—	1	2
Novo mesto	3	2	2	—	3
Prevalje	4	—	—	—	4
Ptuj	—	25	1	3	21
Skupaj	37	49	19	8	59

Skrlatinka. — Searlatina.

Brežice	3	2	—	—	5
Celje	4	—	—	—	4
Celje (mesto)	1	—	1	—	—
Črnomelj	4	—	—	—	4
Dolnja Lendava	1	—	—	—	1
Kamnik	4	2	—	—	6
Kranj	1	2	1	—	2
Krško	1	1	—	1	1
Litija	1	3	1	—	3
Logatec	1	—	1	—	—
Ljubljana (srez)	7	—	—	—	7
Ljubljana (mesto)	12	1	3	—	10
Ljutomer	2	—	—	—	2
Maribor desni breg	2	—	2	—	—
Maribor (mesto)	1	1	—	—	2
Murska Sobota	1	—	1	—	—
Prevalje	1	—	—	—	1
Radovljica	14	2	4	—	12
Skupaj	61	14	14	1	60

Ošpice. — Morbilli.

Celje	—	1	—	—	1
Metlika	—	63	—	—	63
Maribor (mesto)	—	2	—	—	2
Skupaj	—	66	—	—	66

Davica. — Diphtheria et Croup.

Brežice	1	2	—	—	3
Celje	5	4	4	1	4
Celje (mesto)	1	—	1	—	—
Črnomelj	—	1	—	—	1
Kranj	1	2	1	—	2
Kočevje	—	2	1	—	1
Konjice	—	2	1	—	1
Krško	7	2	1	—	8
Laško	1	2	1	—	2
Litija	9	3	4	—	8
Logatec	4	7	3	—	8
Ljubljana (srez)	18	9	7	—	20
Ljubljana (mesto)	10	—	1	—	9
Ljutomer	1	—	1	—	—
Maribor desni breg	5	2	6	1	—
Maribor (mesto)	9	5	2	—	12
Murska Sobota	2	3	1	—	4
Murska Sobota	4	5	6	—	3
Novo mesto	5	2	2	1	4
Prevalje	2	3	1	—	4
Ptuj	1	4	1	1	3
Radovljica	3	—	—	—	3
Smrje pri Jelšah	2	9	—	—	11
Skupaj	92	67	44	4	111

Nalezljivo vnetje možganov. — Meningitis cerebrosppinalis epidemica.

Smrje pri Jelšah	1	—	—	—	1
Skupaj	1	—	—	—	1

Dušljivi kašelj. — Pertussis.

Ptuj	15	23	9	1	28
Skupaj	15	23	9	1	28

Srez

Šen. — Erysipelas.

Brežice	1	—	—	—	1
Kranj	1	—	1	—	1
Litija	1	—	—	—	1
Ljubljana (mesto)	3	—	1	—	2
Maribor desni breg	1	—	1	—	—
Maribor (mesto)	1	—	1	—	—
Novo mesto	2	1	—	—	3
Prevalje	—	3	1	—	2
Ptuj	2	—	2	—	—
Radovljica	1	—	—	—	1
Slovenjgradec	1	—	—	—	1
Smrje pri Jelšah	2	—	1	—	1
Skupaj	16	4	8	—	12

Krčevita odrevenelost. — Tetanus.

Kranj	1	—	1	—	—
Skupaj	1	—	1	—	—

Vraničn' prisad. — Anthrax.

Brežice	1	—	—	—	1
Skupaj	1	—	—	—	1

tročniška vročica — Sepsis puerperalis

Novo mesto	1	—	—	—	1
Skupaj	1	—	—	—	1

Ljubljana, dne 5. oktobra 1931.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

Cg Ia 857/31—1.

2817

Oklic.

Tožeča stranka »Produkcija«, osrednja zadruga za nakup in proizvodnjo in prodajo, r. z. z. o. z. v Ljubljani, je vložila proti toženi stranki Potrebni Jankotu, trgovskemu zastopniku in posestniku v Smartnem pri Litiji radi Din 9892:50 k opravični številki Cg Ia 857/31—1 tožbo.

Prvi narek za ustno razpravo se je določil na 19. novembra 1931 ob poldevetih pred tem sodiščem v izbi št. 124. Ker je bivališče tožene stranke neznan, se postavlja g. Rakovec Ivan, izvršilni uradnik v pokoji v Ljubljani, Ilirska ulica št. 15 za skrbnika, ki jo bo zastopal na njeno nevarnost in stroške, dokler ne nastopi sama ali ne imenuje pooblaščenca.

Deželno sodišče v Ljubljani, odd. I.a, dne 5. oktobra 1931.

E V 1752/31—9.

2822

Dražbeni oklic.

Dne 30. oktobra 1931 ob enajstih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 15 dražba nepremičnin: travnika, sedaj nove enonadstropne hiše v Rožni dolini cesta VIII/6 z vrtom, zemljiška knjiga k. o. Vič, vl. št. 1044.

Cenilna vrednost: 275.451.— Din; najmanjši ponudek: 137.725:50 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Ljubljani, dne 21. septembra 1931.

E 213/31—15 — 456/31—6.

2840

Dražbeni oklic.

Dne 2. novembra 1931 ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 24 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Vinja vas, vl. št. 218, 341, 658, 758, 803; zemljiška knjiga Cerovec, vl. št. 645.

Cenilna vrednost: 33.386 Din 20 par; najmanjši ponudek: 22.257 Din 46 par.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče Novo mesto, dne 4. oktobra 1931.

E 303/31—7.

2834

Dražbeni oklic.

Dne 13. novembra 1931 ob enajstih bo pri podpisnem sodišču v sobi

št. 5 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga 1/2 Dovško, vl. št. 3.

Cenilna vrednost: Din 72.798:97; najmanjši ponudek: Din 48.532:65.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Sevnici, dne 5. oktobra 1931.

E IX 2289/31—6.

2842

Dražbeni oklic.

Dne 16. novembra 1931 dopoldne ob enajstih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Prepolca, vl. št. 245.

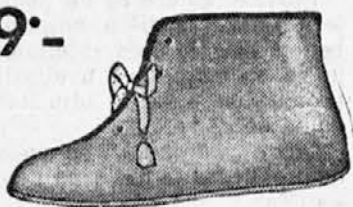
Cenilna vrednost: 29.641:70 Din; vrednost pritokline: 2700.— Din; najmanjši ponudek: 19.762.— Din.

Pravice

OBUTEV ZA NOŠO PO BLATU, DEŽJU IN DOMA

Rafa

29.-

Br. 2-8 1/2 Vrsta 240
Lepi visoki čevljički za Vaše ljubljence. Priredili smo jih iz belega ali barvanega usnja, z mehkim in elastičnim podplatom.

49.-

MIKADO, Vrsta 7045
Ko ste doma ali če delate v kuhinji ali hodite iz sobe v sobo, nosite te copate. Obvarovale Vas bodo, da se ne prehladite. V njih se Vam bodo noge najbolj odpočile.

59.-

Vrsta 7047
Ko pridete domov, sezujte čevlje in obujte te tople in udobne copate. V njih se bode te najboljše odpočili. Ako nosite te copate, poskrbite obenem za snago v hiši.

69.-

MOSKE GALOŠE.
V največjem dežju in največjem blatu bodo ostale Vaše noge v njih vedno suhe. Ženske galoše z nizko in visoko peto Din 59.-.

129.-

Vrsta 1885-05
V teh elegantnih zimskih galošah bo izgledala Vaša noga povsem majhna. Čevlji ostanejo v njih vedno suhi in snažni.

199.-

Vrsta 1977-22
Čevlji z močnim gumijevim podplatom za štrpaci. Ti čevlji so posebno za one, ki delajo ves dan stoje. Praktični so za nošo ob vsakem vremenu.

V VSEH NAŠIH PRODAJALNAH BODETE NAŠLI VSE, KAR POTREBUJETE ZA SVOJE NOGE OB HLADNEM VREMENU.

»Viničarska kraljica«
V mestu Neustadt volijo vsako leto ob trgatvi »viničarsko kraljico«.

Še imajo ljudje denar

Gospodarska kriza tudi Ameriki ni prizanesla. Vkljub krizi pa je v Ameriki še vedno precej ljudi, ki živijo še dandaneč kot so živeli nekdaj in ki prav lahkomišelnost razmetavajo svoj denar.

Nedavno je govoril »ves Newyorke« o newyorškem bogatašu Widererju. Ta mož je dobro znan kot lastnik znamenite konjušnice, kjer vzgaja konje za dirko. Neki njegov konj je letos dobil pri običajni letni tekmi prav izdatno prvo nagrado. Bogataš je ta dogodek proslavil na svoj način. Povabil je vse svoje prijatelje in znanee na veliko pojedino v krasno veliko dvorano v hotelu »Baltimore«, dvorano pa je dal izpremeniti v dirkališče za konje. Na obed so pripeljali tudi konje, ki so se lahko nazobali najboljšega ovsa kolikor so se ga hoteli. Ker pa so jedli v 19. nadstropju hotela, so morali konje tlekat spraviti z dvigali. Med pojedino pa so jahači jezdili okoli mize. Ameriški listi trdijo, da je ta večerja veljala ravno polovico nagrade, ki jo je bil dobil milijonar oziroma njegov konj.

Mednarodna kriminalna policija

Svetovna policijska konferenca se je vršila od 2. do 8. t. m. v Parizu. Med sklepi, ki so jih na konferenci sprejeli, je najvažnejši ta, da bodo predlagali vsem državam ustanovitev mednarodne policijske centralne.

Ta načrt ni nov. Poskušali so ga uresničiti že pred vojno, toda takrat so se nekatere države izvedbi opirale. Dandanes so pa razmere precej drugačne. Zločinstvo je zadnja leta svojo organizacijo močno izpremenilo, pa tudi posamezni zločinci prav pogosto menjajo svoja bivališča in zato jim je težko priti do živega s starimi metodami. Če mednarodni pustolovec enkrat uide čez mejo, je že skoraj na varnem, ker izgube njegovi zasledovalci preveč časa.

Policija pa opravlja dostikrat dvojno delo. En sam hotelski tat, ki krade v Berlinu, prisili berlinsko policijo, da mora zbirati vse mogoče podatke, ki jih pa pariška policija mogoče že ima. Med izbiranjem podatkov je pa lopov lahko že bogvejek.

Sedež mednarodne kriminalno-policijske organizacije bo v Ženevi, da bo omogočeno sodelovanje z Društvom narodov. Organizacija bo

imela več odsekov, dobila pa bo tudi svojo posebno četo specialistov. Zavod bo seveda bogato opremljen z najmodernejšimi sredstvi za preganjanje zločincev. Okrajšava za to ustanovo bo »I. P. O.«, t. j. »Internacional-Police Office«.

Papež in Edison

Odkar se je Edisonu njegovo zdravje poslabšalo, se papež zelo zanima, kako Edisonu gre. Edison je zadnji čas pokazal do papeža visoko spoštovanje, pa tudi papež se silno zanima za vsako tehnično novost. Ko je iznašel Edison svoj »diktafon« (aparatus za narekovanje), je poslal aparat tudi papežu, ki je dal aparat postaviti v svojo knjižnico. Papež res na ta aparat dostikrat narekuje svoja pisma, ki jih nato njegovi tajniki prepisujejo na čisto. V zahvalo pa je papež poslal Edisonu zlato kolajno, ki jo Edi-

son zelo visoko ceni. Ko je prispela kolajna na carinarnico v Newyorku, si carinarniki niso bili takoj na jasnem, ali je to »red«, od katere ni treba plačati nobene carine, ali pa je to vrednota, od katere je treba carino plačati. Vprašanje so rešili tako, da so rekli, da kolajna sicer ni »red«, pač pa je redu podobno odlikovanje in so kolajno poslali Edisonu brez carine.

Iznajditelj vojaške kuhinje

Vojaško kuhinjo je iznašel francoski kuhar Aleksander des Soyer. Tega moža je že zaneslo v njegovi mladosti na Angleško, kjer je užival kot odlični umetnik svoje stroke velik sloves. L. 1847 pa je zavlada na Irskem huda lakota. Takrat se je ponudil Soyer angleški vladi, da bi rad organiziral v Dublinu (glavnem mestu Irske) ljudske kuhinje. Vlada je bila s

ponudbo zadovoljna in Soyer je v Dublinu v navzočnosti angleškega podkralja in dublinskega nadškofa odprl prvo ljudsko kuhinjo. Dal je postaviti na prostem 8 velikih kotlov, v vsakem kotlu pa je kuhal drugačno juho: grahovo, čebuljno, zeljato, krompirjevo itd. Ljudska kuhinja se je ljudem tako priljubila, da so Soyerju pošiljali dan za dnem vence.

Za časa krimske vojne pa je šel z angleško armado na Krim in tam iznašel »vojaško kuhinjo«, ki je sledila četam, spotoma pa so lahko kuhali jed za vojake, da so takoj dobili svojo menažo, čim se je četa ustavila.

Kratka rešitev

V sovjetski Rusiji je še vedno na dnevnem redu razpravljanje o vprašanju, kako bi se dalo najbolje urediti razmerje med obeh spoloma.

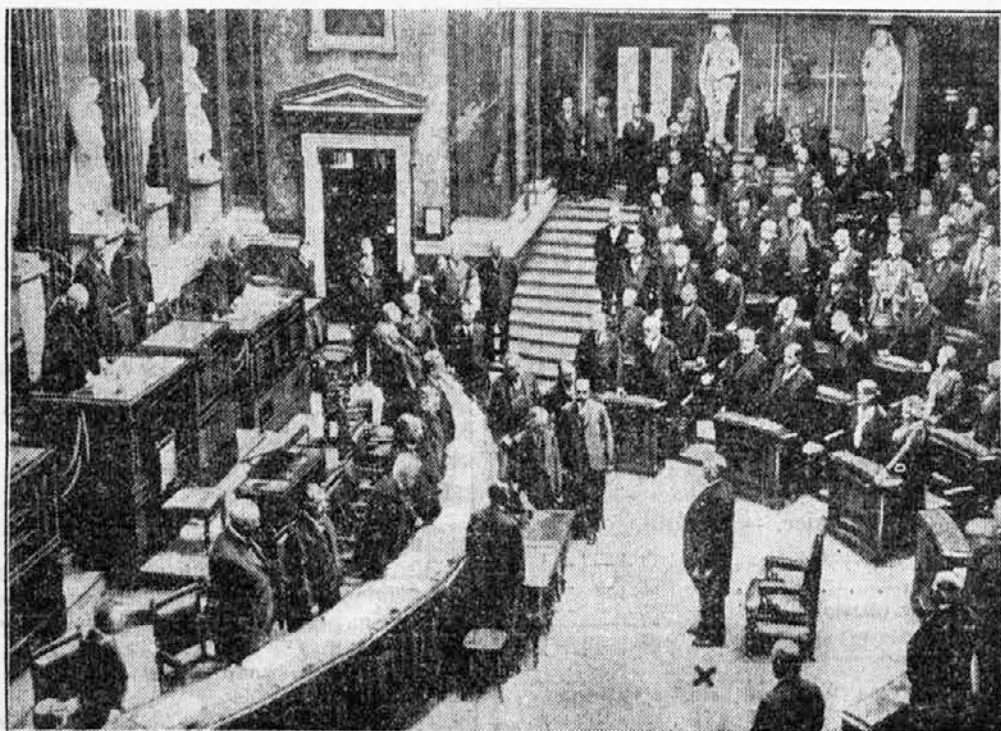
O tem vprašanju je nedavno razpravljala tudi neka družba v Moskvi. Govorili so to, govorili so ono, kar in kakor je pač kdo vede in znal. Nazadnje pa se je oglasil znani komunistični voditelj Radek: »Stvar je zelo preprosta: v starih časih je vladal matriarhat (mati je odločevala), potem je vladal patriarhat (oče je odločeval), danes pa rešuje take stvari sekretariat (tajništvo stranke).«

»Zveza zakonskih žena«

V Uzhorodu na Slovaškem so ustanovili poročene ženske svoje »društvo poročenih žena«. Članice društva postanejo lahko samo omožene ženske ali pa ločenke, ne pa tudi samice ali vdove. Kakšno nalogo je prevzelo novo društvo, še ne vedo; eni domnevajo, da bo društvo v prvi vrsti nadziralo zvestobo mož, drugi pa trdijo, da bo nadziralo v prvi vrsti zvestobo svojih članic...

Policaji v letalih

V Londonu so te dni začeli nadzorovati in urejevati promet po ulicah z letali. Stražnik sedi v letalu visoko v zraku, odkoder ima dober pregled nad ulicami, z letala pa daje znake in navodila redarjem na križišču ulic. Ta novost se je baje jako dobro obnesla.

Prisega predsednika avstrijske republike Miklas-a.

Strahovita eksplozija v Gdynskem.

8. oktobra zvečer je eksplodiral plin v Gdynskem, v pristaniškem mestu države Poljske. Eksplozija je porušila 14 stanovanj v nekaj novi stavbi.

Nove vrste vozovi za cestno železnico.

V Draždanah so dali v promet nove vrste vozove za cestno železnico; v vozovih se zelo prijetno sedi ob malih muzicah.